

BIBLIOTECA

PENTRU TOȚI

ANTON PANN

Nastratin Hogeia

INȚELEPTUL ARGHIR

ȘI

NEPOTUL SĂU

ANADAM

EDITURA

Libr. „UNIVERSALA”. Alcalay & Co.

BUCUREȘTI—Calea Victoriei, 27

Prețul 7 Lei

- Courteline George.** Linștea casei,
Taina familiei comedii trad. de I.
A. Bessarabescu 1105
- Creangă I.** Povestiri I 21
- Moș Nichifor II 22
- Stan Pățitul III. 31
- Harap Alb IV 31
- Amintiri din copilărie V și VI 32—33
- In aceste volume de povești,
schife și amintiri, se întrevade ta-
lentul de mare scriitor al acestui
iscusit moldovean al cărui dar de
a povesti n'a fost încă de nimeni
întrecut.
- Cuvinte și mărturii despre Ioan
Creangă de Furtună D. 960
- Daudet Alphonse.** Tartarin pe Alpi,
trad. de A. Mândru 1171-1174
- Aventurile lui Tartarin din Tarascon 394—395
- Fromont și Risler, vestit roman de
moravuri pariziene, în care se
oglindește foarte bine lupta între
simțământul datoriei și binelul cu
cel al recunoștinței și al răutății
sufletești 851—4 b
- Jack. Cel mai mare roman al său
și poate cel mai trist. E o odisee
înduioșătoare și în același timp

634—9 b
971-973

2604390

P23

Donato de *Yondanksey* Virginia

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

No. 79

Y46293

ANTON PANN

R. P. R.
Statul Popular al Capitalei
Biblioteca Centrală

79

NASTRATIN HOGEA

INȚELEPTUL ARGHIR

ȘI

NEPOTUL SĂU ANADAM

260439.

BUCUREȘTI. — CALEA VICTORIEI 27

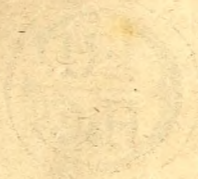
1033487

1958

1959

STANLEY HOOPER

NEW YORK

PREFAȚA LA PRIMA EDIȚIE

Primirea călduroasă ce s'a făcut frumoasei opere a lui Anton Pann: „Povestea vorbei”, și de către publicul cititor și de către presa serioasă, ne pune azi în plăcuta poziție de a mai publica ceva din operele iubitului scriitor. Incurând vom mai da și altele. Acum publicăm la un loc două cărțițele dintre cele care au făcut mare efect la apariția lor și dintre cele care s'au vândut mai mult în nenumăratele ediții ce s'au făcut în urmă.

In vasta operă a lui Anton Pann, multe nu sunt originale, ci traduse sau localizate din multe limbi ce el știa. „De prin lume adunate și iarăș la lume date”, le zicea el. Astfel sunt și bucă-

țile cari urmează. Dar și bucățile traduse de Anton Pann au — ca să zicem astfel — pecetea originalității sale. În orice caz, rar s'au scris la noi lucruri așa de plăcute, de morale, — o morală simplă și ușoară — și într'o limbă așa de românească.

D. STĂNCESCU

NĂSDRĂVĂNIILE

LUI

NASTRATIN HOGEA

INVĂȚĂTURA DATĂ RĂU, SE SPARGE ÎN CAPUL TĂU.

Nastratin era un Hogeă (dascăl sau învățător),
Care a rămas de basmu până astăzi tuturor,
Pentru că era din fire pe-o ureche, năzdrăvan,
Nu-l găsești însă în faptă să fi fost vre-un viclean,
El, șezând odată'n școală, ce îi dete'n simplu-i
[gând?

Ascultați copiii le zise, (cu 'ntâmplare strănu-
[tând)

Să știți de-astăzi înainte că eu când voi strănuta,
Toți bătând odată'n palme să-mi ziceți „hai-
rola”¹⁾.

Cu întâmplare dar odată găleata în puț căzând,
Și cu ce să scoată apă pentru școală neavând,
Hogeă porunci îndată ca din toți ai săi școlari
Să se lase'n puț s'o scoată vre-unul din cei mai
[mari;

Merg școlarii toți în grabă, pe lângă puț se adun;

1) Să-ți fie de bine.

Dar privind ș'adânc văzându-l n'a vrut să intre
[nici un.

Deci, (văzând că curaj n'are nici unul din câți eră,
Hotări 'n cele din urmă el într'insul a intra,
Și s'a desbrăcal de toate cu capul gol și desculț,
Legat de un ștreang de mijloc, școlarii 'l lăsară
După ce găsi găleata și după ce o legă, 'n puț
Către școlari dete gură și să-l tragă le strigă.
Ei pornind cu toți de-odată să-l tragă în sus de
[jos,

Și tocmai cam pela gura puțului, când fu el
[scos,

Razele lumini'ndată îl gâdilară în nas
Și începu să strănute una într'alta în acel ceas.
Ei, cum aud că strănută, aminte în grab și-au
[adus,

De porunca lui cea dată, (după cum am spus
[mai sus).

Și cu toți deodată funia din mâni lăsând,
Incepur'a bate'n palme și „ha'r-ola" strigând,
Bietul Hoger cade'ndată, ca un c'ovleac jos trântit,
Până'n fund; își sparse capul de pereți fiind lovit.
După ce eși în urmă de cei nerozi copii tras;
Jupuit, ca vai de dânsul, la picioare, mâni și nas,
Zice: — Nu e vina voastră, ci a mea, că n'am
[judecat,

Și-astfel de cinste neroadă ca să-mi dați v'am
[învățat;

Care în cele din urmă din pricină ajunsei
Cu picioare, mâni belite și cu cap spart m'alesei

COPILUL SE INVAȚĂ CÂND NU SE RĂSFAȚĂ.

Nastratin Hoge la apă vre-un copil când trimelea

Mai întâi de a-i da ulciorul el s'apuca și-l bătea,

Când îi da urcioru'n mână, fără a fi vinovat,

— Il bat da, el îi răspunse, să ica seama mer-

[gând,

Să nu spargă'n drum urciorul niscăi nebunii fă-

[când,

Că după ce l-a sparge pedeapsa e de prisos,

Cât de mult de il voi bate, nu mai am nici un

[folos,

PÂINE, LA FOAME, UDATĂ, E CEA MAI BUNĂ BUCATĂ.

Nastratin Hoge odată pe fiul său l-a'ntrebat

Niscaiva zaharicale vreodată de a mânca?

Copilul său îi răspunse, că n'a mâncat nici de

[cum.

Hoge il întrebă iarăș: Dar ce mănânci tu acum?

— Pâine uscată cu apă. Hoge zise: — Așa dar

Socotești c'ar fi în lume vre-un alt mai dulce

[zahar,

Ca astă pâine uscată ce o uzi și o îmbuci

Cu atâta gust și foame cât și altui poți-aduci?

**NICI UNELE NU SUNT RELE, DACĂ TE DEPRINZI
CU ELE.**

Cu Nastratin un prieten întâlnindu-se în drum,
Il întreabă cum petrece cu sărăcia acum?

El răspunde: — Foarte bine, tocmai ca și cel bo-
[gat;

— Cum se poate; cu mirare celalt iar l-a întrebat
Să trăești cu sărăcia foarte bine, precum zici?!

— Ce te miri, el îi răspunde, pentru așa lucruri
[mici?

Trăesc că-s deprins cu dânsa ca și viermele în
[hrean.

Nu simt nici o greutate, chiar și când n'am nici
[un ban.

ORICE NUMEȘTI AVERE SĂ PĂSTREZI TOT IN VEDERE.

Mestecând odinioară Nastratin Hogea mastic ¹⁾,
(Care Românii de obște sacâz bun sau dulce-î
[zic.

Când vru să șează la masă, el în palmă îi scuipa
Și 'n vârful nasului tocmai potrivindu-l îl lipiă,
Un prieten întrebându-l că de ce face astfel,
Hogea îi dete răspunsul în scurt zicând către el

— Totdeauna dator este omul lucrul a-și păzi
Și să-l aibă în vedere în fiește care zi.

1) În părțile răsăritului toate femeile, fetele și copiii obiș-
nuiesc să mestece în gură sacâz.

**CÂND SE GĂSEȘTE ALĂTURI, NUMAI DE MIROS
TE SATURI.**

Nastratin Hogea 'ntr'o seară la fereastră cum
[sede
Și lungia nasul aiurea pe alții fără a-i vedea,
Trecând unul din prieteni. — Ce miroși? l-a
[întrebat.
— Vecinul meu, el răspunse; gătește scumpe
[mâncări.
Și d'al lor miros mă satur, trăgându-l mereu pe
[nări.

GRIJILE-S LA CREDITORI MAI MULT DECÂT LA DATORI.

Unul întâlnind pe Hogea s'a oprit a-l întreba,
De și-a plătit datoria? iar el îi răspunse:—Ba.
—Da ce umbli fără grije, când știi că ești dator?
— Grija (zise el) s'o poarte cel ce este creditor.

**CÂND CERI ȘI NU ȚI SE TRECE, TE 'NTORCI
CU INIMA RECE.**

Intr'o zi venind la Hogea un prieten i-a cerut
să-i dea frânghia de rufe, numai pentru un minut;
— De n'aș avea, Hogea zise, vre-o trebuință de ea,
îi-aș fi zis cu toată voia: „poftim frate de o ia”,
Dar am să usuc pe dânsa, să usuc niște paspai,
— Nu-mi spui, acela răspunse, că nu vrei ca
[să mi-o dai?

— Bine vezi tu, Hogeza zise, că e vorba cam aci și mai mult nu e de lipsă să stau a ți-o talmăci.

**DACĂ N'AI SĂ MERGI CĂLARE, NU UMBLĂ
LA 'MPRUMUTARE.**

Unul a venit odată și 'ndrăsnind, ca un vecin, A cerut să-i dea măgarul pentru un ceas Nastratin. El răspunse zicând: — Frate, bucuos ți l-aș fi
[dat,

Dar nu-l am acasă astăzi; altui l-am împrumutat. Măgarul din grajd deodată a răcnit într'acel ceas. — Spui că nu-i zice vecinul, și na, iacă al său
[glas!

Iar Nastratin îi răspunse: — Ce? tu nu crezi ce-
[spun eu?
Mai mult crezi tu pe măgarul decât chiar cuvântul
[tul meu?

**CASCĂ OCHII LA TOCMEALĂ, IAR NU DUPĂ
CE TE 'NȘALĂ.**

Murind lui Nastratin Hogeza măgarul ce îl avea. Soțoti cum să mai scoată din paguba sa ceva, și așa tăind el capul măgarului celui mort, L-a 'nfășurat pe d'asupra binișor cu niște tor. Apoi cu acest ghem mare în piață să-l vândă me
[gând,

Se puse și el cu dânsul cu alți vânzători la vân. Stând aci veni îndată un Ovrei cumpărător.

Carele de chilipire era 'n piață preocupator.
In vr'o câteva cuvinte învoindu-se din preț,
li zise cumpărătorul, văzându-l prea greuleț:
— Dar ce are ghemu într'insul de vine greu la
[cântar?

Nastratin Hoge răspunse: — iacă un cap de
[măgar!

Dacă îl mai întrebă încă și-i răspunse tot la fel,
Socoti cumpărătorul că îl face prost pe el
Și scoțând îi dete 'n mână banii ce i s'a căzut,
Care Nastratin luându-i se și făcu nevăzut.
Pe cumpărătorul însă cugetele nu-l lăsa,
S'apucă, desfăcu ghemul cum a mers la casa sa,
Și abia găsi pe dânsul numai o oca de tort:
Iar celelalte ocale capul măgarului mort:

„Mai mare daraua fu decât ocaua”.

Ce să facă?... Plecă iute, ca să-l cate, necăjit.
Dar, Hoge, cum luă banii, la casa lui a fugit.
El însă tot căutându-l prin piață d-a'l mai vedea,
Abia la o săptămână putu cu el ochii să dea,
Și punând mâna pe dânsul judecății 'n grab l-a
[dat,

Arătând cu jeluire, cum și ce fel l-a nșelat.
Fiind dar Nastratin Hoge la judecată adus,
El tot-odată de față și dovezile și-a pus,
Cum că i-a spus adevărul că e un cap de măgar,
Când i-a făcut întrebare de ce e greu la cântar?
Judecata pe temeiul dovezilor drept dând, dar,
Cumpărătorul rămase cu capul cel de măgar.

UN NEBUN FĂGĂDUIEȘTE ȘI 'NȚELEPTUL S'AMĂGEȘTE.

Intr'o zi, Nastratin Hogea ceartă c'un vecin având, Fuse tras la judecată, pentru dânsul jalbă dând. Nastratin plecând să meargă spre a se înfățișa, Băgă 'n sân un pietroiu mare și se 'nfățișe așa. Când pârătorul de dânsul spunea câte îi plăcea, Nastratin în taină sânul își arată și tăcea.

Judecătorul, văzându-l că își bătea sânul plin, Toată dreptatea o dete în partea lui Nastratin. După ce jeluitorul fu d'aci afară dat,

Zise lui Nastratin Hogea: — Scoate ce mi-ai
[arătat,

El, scoțând îndată piatra, o puse cu cinste jos
Și se trase la o parte cu chip prea politicos.

— Dar ce este asta? zice judecătorul bătrân,
— Este darul, el răspunse, ce ți-l arătam în sân.

NU VEDEA 'N CHIP POCITURA, CI VEZI CE-I VORBEȘTE GURA.

Trecând un pașe odată prin satul lui Nastratin Locuitorii îndată toți ca la un hogea vin,

Il rog și-l poftesc să meargă la pașa ca deputat
Socotindu-l decât dânsii mai procopsit și 'nvățat
Și pașii să 'nfățișeze ca din partea tuturilor
Supunerea și respectul, ca la un stăpânitor.

Mergând el să împlinească cererea ce l-a rugat
Pașa la chipul și forma Hogii dacă s'a uitat,

— Dar n'au mai găsit alți oameni, pașa către
[a zis

Și pe un măgar ca tine înainte-mi au trimis?
— Pe oameni, Hogeia răspunse, la alți oameni
[ii trimit,
Iar eu ca să viu la tine toți cu cale au găsit.

**CA SĂ ASCULȚI BINE ESTE ȘI SFATUL UNEI
NEVESTE.]**

Nastratin Hogeia la multe a se gândi nu-i plăcea,
Și cam pătimia adesea după cele ce făcea,
Odată cârmuitorul al aceuia județ
Aci 'n sat pentru o seară poposind ca un drumet,
Și văzând el că sătenii cu mari și cu mici alerg,
Care de care mai bune plocoane să-i ducă merg,
Socoti Nastratin Hogeia mai jos a nu se lăsa,
Și ca ce lucru să-i ducă întrebă nevasta sa.
El zice gutui să-i ducă, ea, ba, smochine-i zicea
Și părerea între dânșii unul altui nu-i plăcea.
Disputându-se ei astfel ca la un minut de ceas,
Ca să ducă tot smochine nevasta lui l-a rămas.
Deci din pom cele mai coapte smochine el cule-
[gând
Și'n grab la cârmuitorul cu dânsele alergând,
Se uită cârmuitorul, și știindu-l cam bufon.
— Dar tocmai smochine, zise, găsiși să-mi aduci
[plocon?
Și cum sta'n genuchi cu coșul ca fiește ce supus,
Cârmuitorul îndată pe slujbașii săi a pus
Să ia acele smochine și fiecare pe rând

Să-l lovească'n cap cu ele toți câte una dând.
Când lui Nastratin acestea slujitorii o făcea,
El, la toată lovitura, bodaproste le zicea.

După ce striviră toate smochinele în capu-i gol
Ii zise cârmuitorul: Ridică-te de jos, scoală
Și îmi spune adevărul de ce (voi să știu și eu)
La fie ce lovitură tu ai mulțumit mereu?

Răspunse Nastratin Hogeia: — Să îți spui; — ca
[un sărac,

Neavând nici o putere vre-un plocon mai bun
[să-ți fac,

Am sfătuit cu nevasta să-ți aduc niște gutui,
Ea zicea s'aduc smochine, eu în contră îi stătu
Iar în cele depe urmă de gura ei m'am supus
Și aceste puținele smochine ți le-am adus.

Deaceea când în capu-mi smochinele moi simțiam
De sfătuirea nevestei mulțumirile făceam.

Că de aduceam ploconul gutui, precum ziceam eu
Atunci era să fie vai de acest cap al meu!

Deaceea este bine ca s'ascuți și să înveți
Și-o povață de-a femeii din patruzeci de povești

Că iată eu, cu'n tâmplare; prin povața ce mi-
[dat,

Cu aceste moi smochine, scăpai cu capul nespărat

ȘI CU MINCIUNA NEȘTINE POATE TRĂI INTR'O ZI BINE

După câțva timp iarăș cârmuitorul umblând,
Și în județul său prin sate, drumurile cercetând
Sculându-se iar sătenii pe Nastratin l-au rugat

Că iar la cârmuitorul să se ducă deputat.

Însă, ca să nu-l trimiță fără nici un dar în mâni,
 îi deteră o rață friptă și două frumoase pâni,
 Plecând el să ntâmpineze pe cârmuitorul 'n drum.
 Nu putu răbda mirosul raței, ce eșia cu fum.

Și șezând jos la o umbră, mereu rața o învârti
 Și ca din ce loc să taie tot stătu și socoli,
 Vorbind singur întru sine: — Ce știu ce se va
 [urma?

Ca s'o gust și eu la masă, m'o chema nu m'o
 [chema?

Zicând Nastratin acestea, îndată se apucă
 Și un picior tăind dintr'însa, sub umbră îl și mîncă,
 Apoi, după ce iar rața o așează'n vas frumos,
 Cu piciorul ce-l mîncase întorcându-o în jos,
 Se sculă, plecă să meargă și'ntru sine judeca:
 — De mi-o zice: „șezi, mîncă”, eu lesne iar
 [pot mânca.

Deci calea-i fiind cam lungă și-abia seara a-
 [jungând,

Găsi pe cârmuitorul tocmai la masă mîncând.
 Și dând el rața cea friptă, fuse după cum ghici,
 Căci să mîncănce împreună, să șează îi porunci.
 Nastratin Hogea iar gata la poruncă fu supus,
 N'asteptă ca să mai zică, pe loc la masă s'a pus.
 Și când fu să'ntoarcă rața, nobilul cârmuitor
 Zise: Ce fel, Nastratine, de ce n'are un picior?
 El răspunse: — 'N satul nostru rațele așa se
 [nasc.

Toate cu un picior numai și înoată și se pasc,

— Să-mi dai dovadă d'aceasta, cârmuitorul a zis,
Că nu crez c'un picior numai rață să se fi trimis.

— Bucuros, răspunse Hoge, timp fără a amâna,
Vei vedea chiar dimineța; spre a nu te minuna.
Deci Nastratin dimineța, la un eleșteu văzând
Rațele eșind din apă și numai într'un picior stând,
Chiamă pe cârmuitorul și'i zise în zâmbitor:

— Poftim, vezi rațele toate că's cu câte un pi-
[cior?

Cârmuitorul îndată un pistol slobozi 'n vânt,
Iar rațele își lăsară picioarele la pământ.

El, privind atunci la Hoge, îi zise cam serios:
— Iată-le 'n două picioare, pentru ce ești min-
[cinos?

Iar Nastratin îi răspunse: — Ei, aga, acel pistol
De l-ar fi întins asupra-ți cineva, numa-așa gol,
Nu numai două picioare, ci patru 'ndată făceai
Și 'ncotro vedeai cu ochii apucaii și te duceai.

HAINA MAI MULT E PRIVITĂ DECÂT PERSOANA CINSTITĂ.

Nastratin Hoge odată fiind la nuntă chemat,
Se duse în haine simple, ca sărac biet îmbrăcat.
Nuntașii astfel văzându-l, nici în seamă nu-l băgau
Ci pe cei cu haine scumpe să trateze alergau.
Și după ce așezară la masă pe toți frumos,
Il puseră și pe dânsul în colțul mesei de jos.
Nastratin văzând aceasta se sculă 'ngrab-alergă

Și la un al său prieten să-i dea hainé îl rugă;
 Dându-i hainele acela, se'mbrăcă galant pe loc,
 Puse și-o blană asupră-și cu postav roș ca de foc
 Și așa mergând el iarăș la nunta ce-a fost chemat,
 Cum îl văzură nuntași, cu cinste l-au întâmpinat,
 — Poftim, poftim Hogea-efendi, către dânsul toți
 [zicând,

L-au pus tocma'n fruntea mesji, fiecare loc făcând.
 El, dacă șezu la masă, și-a întins mâneca în vas,
 Zicând: Poftim, poftim blană; mănâncă ce e mai gras
 Il întrebară nuntași: Hogea-efendi, — zicând:
 Pentru ce faci aceasta; și'ntingi mâneca mâncând.
 — Pentrucă, el le răspunse, eu întâi când am venit
 Cu hainele cele proaste, nimenea nu m'a cinstit,
 Și când v'am dat bună-ziua mi-ați zis numai:
 [„mulțumjm”.

Iar cum venii cu aceste, toți mi-au zis: Poftim,
 [poftim!

Deaceea și eu blana să mănânce o poftesc,
 Că văz toți privesc la haine, și peșoana n'o
 [cinstesc.

OMUL NU POATE SĂ FACĂ UN LUCRU LA TOȚI SĂ PLACĂ.

Hogea s'apucă odată să-și facă un cuptor,
 Pe nevasta sa 'mprejuru-i având-o de ajutor;
 După ce-l isprăvi însă, după cum lui i-a plăcut,
 Veni un vecin și-l zise că nu e bine făcut,
 Pentru că l-a 'ntors cu gura către vântul de apus.
 Ci era să fie bine spre miazăzi să-l fi pus.

Altul venind, zise iară: — Hogeă ce bine făceai.
Către răsărit cu gura cuptorul de-l întorceai!

Altul iar îi zise: — Hogeă, eu, în locu-ți de eram,
Cuptorul spre miază-noapte cu gura lui îl puneam.
Văzând Hogeă că la nimeni lucrul lui nu i-a plă-

[cut,

Il strică ș'apucând iarăș: pe rotile l-a făcut;

Dup'aceea din prieleni în vreun fel de îi zicea,

El s'apuca îndată și'ntr'acolo 'l întorcea.

Și așa Nastratin Hogeă cu cuptorul învărtit,

Al fiecăruia gustul și plăcerea i-a 'mplinit,

Zicând: — Câtă osteneală pentr'un cuptor avui eu,

Ca să-l fac pe gustul lumii, iar nu după placul

[meu.

SĂ FII ALTFEL NU SE POATE, CI CA OMUL INTRU TOATE.

Un sătean pierzând măgarul la Nastratin alergă

Și, ca să facă 'n geamie vre un cuvânt, îl rugă,

Că poate cu întâmplare cineva l-a fi găsit,

Și neștiindu-i stăpânul îl ține 'nchis lăinuit.

Mergând Hogeă în geamie și după ce s'a închinat

Și se rugă împreună cu norodul adunat.

Stând la un loc oarecare, mai sus ceva de pământ.

Incepu tot deodată acest următor cuvânt:

— Ascultați toți credincioșii profetului Mahomet

Aceea ce vă voi zice în cinci vorbe de secret:

Din voi care în viață cafea, tutun, n'a gustat,

Căre rachiu, vin în gură vreodată n'a băgat,

Și care n'a jucat table, damă sau ceva cu cărți,

Nici s'a adunat vreodată să petreacă 'n alte părți.
 Acela, zic, din voi care a putut trăi așa,
 Il poftesc aci la mine acum a se 'nfățișa.
 Toți câți erau în geamie, auzind acest cuvânt,
 Se gândja de vr'una d'astea dacă 'mpărtășiți nu
 [sunt.

Și nu îndrăsnia săl vie la Hoge a se 'nfățișa,
 Ci cum își săvârșia ruga, pleca afară, așa.
 Mai în urmă, iacă unul mai nevoiaș și mai prost,
 Ce s'a știut că de-acestea neimpărtășit a fost,
 Viind către Hoge zise: — Iacă eu în viața mea
 N'am băut vin niciodată, nici rachiu, tutun, cafea,
 Niciodată table, dame, ori cărți eu nu am jucat,
 Nici în niscai conversații cu alții m'am adunat.
 Auzind Nastratin Hoge, s'a întors a se uita
 Către cel ce își pierduse măgarul și-l căuta,
 Strigând tare: — Ei, tu! n'auzi! vino aproape să
 [vezi,

Iacă ăsta ți-e măgarul, pentru care publicezi.
 Ia-l, pune-i căpăstru 'ndată și te du unde voiești,
 Că mai bun decât acesta cât să cauți nu găsești.

MULTE SUNT ASTĂZI VORBITE, MÂINE IES OSEBITE.】

Nastratin Hoge 'ntr'o seară cu soția 'n vorbă stând
 Intre alte multe, zise, cerul limpede văzând:
 — De n'o ploua mâine, mă duc la vie să lucrez,
 Iar de-o ploua merg la țarini să le mai curățez.
 Nevasta ascultând zise: — De va voi Dumnezeu.

— D'o vrea, de n'o vrea, el răspunse, tot mă duc
[la una eu.

— Zi mai bine, ea iar zise, de va voi Dumnezeu.
Nici de cum; el zise; mâine tot îmi fac eu lucrul
[meu.

A doua zi dimineăta, cum se scoală Nastratin,
Se uită și vede cerul limpede, frumos, senin.
Ia coșulețul cu pâinea și unelte de lucrat
Și, fără să zăbovească, drept la vie a plecat.
Din nenorocire însă, în cale îl întâlnesc
Niște oameni de ai pașii și, vrei nu vrei îl silesc
Și cu dânșii împreună toată ziua a umblat,
Ca să le arate drumul până către un alt sat.
Și așa 'ntr'acea zi Hogeă a pșil foarte urit,
Fără să vază cu ochii via, cum a hotărît.
Seara târziu se întoarce ostenit, abia umblând,
Și la miezul nopții tocmai la ușa casei bătând,
— Cine e? 'ntrebă nevasta, tu ești Nastratinul meu?
— Zise el, sunt eu nevastă, de va voi Dumnezeu.

* RUGĂCIUNEA RĂU FĂCUTĂ NICIODATĂ ÎN AJUTĂ.

Nastratin Hogeă 'ntr'o vară, grâu, bucate semă-
[nând
Și adesea la aceasta ca să le vază mergând,
Se uită la cer cu ochii și cu degetu-arăta,
Zicând:—Doamne, fie-ți milă de săraca sluga ta.
S'această semănătură, zise, ce e a mea mai ales,
Cercetează-o din ceruri ș'o udă cu ploi mai des.
Intr'acest chip totdeauna de câte ori se ducea,

Lui Dumnezeu arătându-și țarina sa, rugi făcea.
 Până când vine odată o ploaie mare cu vânt
 Și își vărsa cerul norii cu găleata pre pământ,
 Văzând Hogeia ploaia, zice: — O, ce dar dumne-
 Izeiesc!

Crez că în țarina-mi acuma spicele cât mine cresc.
 A doua zi dimineată s'o vază vesel mergând,
 Când se apropie de cânsa rămase în loc căutând,
 Stând cu ochii într'o parte și într'alta s'a uitat
 Și nu a putut cunoaște unde a fost semănat;
 Că fiind semănătura în marginea unui râu,
 Viind mare se revărsase cărând pietre pân' la râu.
 Nastratin, văzând aceasta ce nu i-a trecut prin

[gând,
 Mânile nălță și ochii către cer așa zicând:
 — Nu ești tu de vină, Doamne! nu! ci chiar cu-
 [vântul meu,
 Că-mi arătai holda ție, ce am semănat-o eu!

LA UNUL PARTE ȘI ALTUIA PĂRTICĂ.

Trei oameni mergând pe-o vale
 Găsesc un sac cu nuci plin,
 Și între ei găsesc cu cale
 Să le 'mpartă Nastratin.

Merg la dânsul toți frățește
 Și îl rog cum știe el,
 Să 'mpartă dumnezeiește
 Intre ei sacul acel.

Nastratin pe loc se scoală
Și un pumn de nuci umplând,
Le-aruncă unuia 'n poală
Numai așa numărând.

La al doilea iar împarte
Cinci pumni fără numără,
La al treilea lăsând parte
Toate câte 'n sac era.

Ei, stând cu nemulțumire:
— Hogeă efendi, au zis,
Nu ne-ai făcut împărțire
Frățește, precum e scris.

— Neghiobilor, el le' zise,
Voi m'ați pus să'mpărțesc eu
După cele 'n minte-mi scrise,
Să vă 'mpart ca Dumnezeu;

Dumnezeu astfel împarte.
Unuia dă mai puțin,
Și altuia face parte
Sacul să-l ardice plin.

Iar de-mi ziceați: „domnește”,
Atunci astfel nu făceam,
Ci vă împărțiam frățește
Și deopotrivă vă dam.

LA ORICE URÂT DIN FIRE, PUȚINĂ ÎNGRIJIRE.

Nastratin Hogea odată
 În grădina-i cea săpată
 Sădind usturoi, ca gazdă,
 Scuipa și-l împlânta 'n brazdă.
 Întrebându-l oarecine
 Dela casele vecine,
 Că pentru care pricină
 Sădind scuipă la rădăcină?
 El răspunse: — Căci știu bine
 N'o să aibă dela mine
 Vre-o altă udătură,
 Decât astă scuipătură.

ORI OM, ORI SEMĂNĂTURĂ, NU SE SCHIMBĂ DIN NATURĂ.

Intr'o zi Nastratin Hogea în grădina sa intrând
 Și văzându-și usturoiul mare și frumos crescând,
 De nespusă bucurie îndată se apucă
 Și vre-o câteva fire cu mare poftă mâncă.
 Scara, căud s'a dus acasă la nevastă împuțit
 Nu îl primi lângă dansa, ci în alt pat l-a gonit.
 Dimineața 'ntrebă Hogea pe un prieten al său,
 Cum ar sădi usturoiul după cum l-a învățat,
 Iar prietenul îi zise, aceasta de o voiești,
 Întâi să-l despoi de coajă și-apoi astfel să-l să-

Idești,

Hogea sădind usturoiul după cum l-a învățat,

Și văzând că tot rău pute, mergând iar l-a în-
[trebat.

Prietenu' său îi zise: — Tu acum să te despoi.
Și în acest chip sădindu-l nu va mai puți apoi.
Hogea o făcu ș'aceasta, dar nimic, nici un folos,
Tot iar ca și mai 'nainte usturoiul puturos,
Și această neschimbare a naturii lui văzând
Către dânsul se întoarse într'acest chip el zicând:

Te-am despuiat și te-am sădit,

M'am despuiat și te-am sădit,

Tu tot acel ai răsărit.

Putoarea rea nu ți-a pierit.

**CINE FURĂ AZI O CEAPĂ, MÂINE FURĂ ȘI O IAPĂ, DAR
ORI IN TEMNIȚĂ PLÂNGE, ORI PICIOARELE ÎȘI FRÂNGE.**

Nastratin Hogea 'ntr'o vreme, nici vre-un câ-
[știg având,

Și în cea mai depe urmă sărăcie ajungând,
Hotărî să fure ceapă dela un al său vecin,
Ce avea destule 'n casă și nu da la vre-un străin.
Dar văzând Nastratin Hogea că el ușa o 'nceia,
Plan făcu pe coș să intre noaptea și ceva să ia.
Deci suindu-se pe casă și privind pe coș în jos,
Se ivi 'n el umbra lunii în chip de stâlp luminos.
Și lăsându-se pe vale de acea umbră-amăgit,
Deodată fără veste se pomeni jos trântit,
Rămâind ca vai de dânsul cu piciorul rupt în loc,
Având mica norocire că n'a fost în vatră foc,
Deșteptându-se vecinul, de bufnirea-i când căzu,

Se sculă tot deodată, nici o clipă nu șezu,
 Strigă, cere la nevastă lumânare 'ngrab să-i dea
 Mai curând să prinză hoțul, și cine e a-l vedea.
 Iar Hogeia zise: — Vecine atât să nu te grăbești,
 Că ce am pățit, și mâine tot aicea mă găsești.

**TE PĂZEȘTE SĂ NU-L SUPERI, PRINTRE PROȘTI
 SĂ-L NUMERI.**

Nastratin Hogeia 'ntr'o vreme nouă măgari do-
 lbândind
 Și într'o zi toți aceștia la pășune scoși fiind,
 S'a dus seara ca să-i strângă depe câmp, unde era.
 Și de sunt toți vrând să văză începu a-i numără.
 Ieșind dar la număr, tocmai pe unul încălecă,
 Luă pe toți după urmă și la casa lui plecă.
 Când mergea pe cale însă, stătu iar a-i număra,
 Și văzu că înainte-i numai opt măgari era.
 Se uită, se miră singur că unul ce s'a făcut,
 Și văzând că înainte-i numai opt măgari era.
 Gândi că poate într'insa unul din ei a căzut,
 Când a privit el cu ochii aiurea și n'a văzut.
 Descălecă și se duse în groapă a se uita,
 Dar ce să văză într'insa, când degeaba căuta?
 Se 'ntoarse și 'ncepu iarăș măgarii a-și număra,
 Și văzându-i că sunt nouă, începu a fluera.
 Iar încălecă pe unul, și până într'un loc mergând,
 Să-i mai numere odată iarăș îi veni în gând.
 Și văzând că ei acuma iar la număr opt era,
 Că el pe cel de sub dânsul nici decum nu-l nu-
 mără,

Stând:—Ciudat lucru, el zise, ori ochii mei sunt
[stricați,
Or eu nu poci ca să-i număr, unde merg ame-
[stecați!

Și descălecând îi puse câte unu-unu 'n rând
Și pe fiecare mâna puind el și numărând,
Ieșiră măgarii tocmai nouă, după cum au fost
Și 'ncălecă iar pe unul, făcându-se singur prost,
Plecând însă cu 'ndoială, nu se putu stâmpăra,
După ce puțin mai merse, iar stătu a-i număra!
Și măgarul de sub dânsul nenumărând iar așa,
Tot opt ca și până-acuma ceilalți la număr eșu.
Intr'acest timp trecând unul, îi zise: nu te supăra.
Fă bine și te oprește măgarii a-mi număra!
Ca să văz și tu ca mine tot așa lipsă îi scoți?
Măi că mie mi se pare că nu sunt la număr toți.
Incepu omul acela măgarii a-i număra,
Arătând întâi cu mâna de sub el care era,
Hogea îi zise (văzându-l că începe dela el),
— Dar ce! mă pui și pe mine în rând, omule
[mișel?

Și necăjit de aceasta, acasă cu ei s'a dus
Și aci iar cu nevasta ca să-i numere s'a pus.

LA LUCRUL ȘTIUT DE LUME, CA SĂ-I DEA DE AFLĂTOR NUME.

Nastratin Hogea odată,
Cârpind cămașa spălată,
Așa în vârf nu 'nodă,

Pentru că nici nu cârpișe,
Nici până atunci. auzise;
Nici s'o 'noade 'n gând îi da,

Ci când așa cu 'ntâmplare,
Fiind răsucită tare.

De sine s'a înodat.
Și văzând atunci că-i bine
Cu 'nodătură mai bine
La cârpit și la lucrat.

O, gândi de 'nțelepciune,
Și i se păru minune
Ca și când n'ar ști cinevași
Și de a sa născocire,
Ingâmfat de născocire
Puse prîstav prin oraș.

Să auză fiecare
Dela mic și pîn'la mare
Și să știe că întâi,
După moția de el scoasă
Așa, când va vrea să coasă,
S'o 'noade la căpătâi.

Asta s'o știe oricare
Că e o nouă aflare
Insuși de mintea lui chiar,
Și d'o trăi prin urmare,
După mintea lui cea mare,
Va mai născoci iar.

Dar de o muri toți să știe
Că în lume n'o să fie
Atât de norocit alt,
Vor pierde o bogăție
Și o mare avuție.
Sau un prea scump diamant.

Unul ce sta la o parte,
Cam cu urechia 'ntr'o parte,
Și la el gura căsca,
Luă o mână de sare
Și-alergă la el mai tare,
In gură a-i arunca

Zicând: Te-am auzit bine,
Dar află și dela mine
Ca să știi și alt mijloc,
Cască gura să-ți sâr vorba
Că n'are gust, ca și ciorba
Ce n'are sare deloc.

**IN CERTURI CINE SE BAGĂ, PAGUBĂ TREBUE
SĂ TRAGĂ.**

Nastratin Hogeă 'ntr'o seară,
Pe când viscolia afară,
De frig cum se desbrăcase
Și sub plapomă intrase,
Aude în bătătură
La ușe ceartă și gură;

Nevasta îi zise la aceste:
Ieși frate de vezi ce este?
El răspunse: Ia mă lasă,
Că se ceartă, ce ne pasă?
Ea iar cu ghiontul împunse,
El iar că nu, răspunse,
Dar văzând că pace n'are
Cu plapoma 'nfășat sare
Și deschide ușa iute,
La gâlceavă să se uite.
Dar ei, cum îl văd îndată,
Lasă gâlceava p'alt dată,
Săr la Hogeia, îl desfășe,
Il las numai în cămașă
Și cu plapoma 'n spinare
Fug pe 'ntunerecul mare.
Deci văzând Hogeia aceasta,
Intrând l-a întrebat nevasta:
— Bărbate, ce ceartă fuse?
El necăjit îi răspunse:
— Ia pentru plapoma noastră
(Și-acum vai de pielea noastră!)
Că pe loc cum o luară,
Indată se împăcară.

**MULȚI SUNT PROȘTI, CARI LE PLACE P'ALȚII
IN SOBOR SĂ-I IMPACE.**

Nastratin Hogeia odată
Măgarul din grajd scăpând,

Plecă cu traista 'ncărcată
Ca să caute 'ntrebând.

Și 'ntâlnind pe oarecine
Din săteni a întrebat:
-- N'ai văzut cumva vecine
Pe măgarul meu prin sat?

-- Ba l-am văzut, el îi zise,
Colea la jude șezând,
Și la vite 'n holde prinse
Judeca ispas făcând.

Hogea zise cu mirare:
— Jude 'n sat măgarul meu?
Zise acel la plecare:
— Da, da, ceeace-ți spun eu.

Hogea necăjit se duse
In cel mai repede pas,
In pragul ușii se puse
Unde se făcea ispas.

Și traista după ce 'ntinse
Și în jos a o pleca,
— Tpru, tpru, tpru! din buze zise
Către cel ce judeca.

Toți râseră de aceasta,
Numai unul cum ședea

Viind se pleacă la traistă,
Ca ce e 'n ea a vedea.

Hogea traistă 'ncărcată
După gātu-i aruncând,
Incepu tot deodată
Ca să-l judece zicând:

— Treburile-mi stau acasă
Și tu aci în sobor
Poftiși locmai când îmi pasă
Să te faci judecător?

CÂTE ODATĂ IN LUME SUNT PRIMITE ȘI GLUME.

Odată Nastratin Hoge în grădina sa intrând
Și 'ntr'un cireș trei cireșe mai pârguite văzând,
Le luă 'ntr'un ciur, le puse și ca lucru trufanda
Plecă la cârmuitoru, vrând plocon a i le da.
Mergând pe drum și la ele tot cu ochii căutând
Vede că una pe alta se bătea, 'ntr'un loc nestând.
Se necăjește pe una, care el o socotia
Că fără astâmpărare pe celelalte bătea.
Și luând-o o 'mbucă 'ndată zicând: Tu 'ntr'un

[loc nu stai,

Ci te repezi tot într'una și în celelalte dai.
Mai mergând și privind iarăș la cele ce au rămas,
Vede că se bat și-aceste în fiecare al său pas,
Se necăjește și'ndată iarăș una o 'mbucă,
Ș'asa numai o cireașă să ducă plocon plecă,

Când se înfățișă cu dânsa, cârmuitorul privind,
Dar cum se mănâncă asta? l-a întrebat pe el
[zâmbind.

Hogea o aruncă în gură cu ochii privind la el
Și o mănăcă înainte-i, zicând: — Iată, astfel!

CUI ÎI PLACE LINIȘTIRE, SĂ-ȘI FACĂ IMPREJMUIRE.

Nastratin Hogea 'ntr'o iarnă lemne de foc neavând,
Iși arse dimprejur gardul, numai porțile lăsând,
Și văzând el că vecinii ș-alții p'aicea trecea,
Intrând sau ieșind din curte-i ori pe unde se ducea,
Supărându-se de-acestea ieșind striga către toți,
Că fiecare să intre și să iasă tot pe porți.

MULTE MINCIUNI NEGÂNDITE, SUNT CAM CU FOLOS BRODITE.

Intr'o dimineață, la o cafenea,
Unde mai adesea Nastratin venia,
Cum intră pe ușe toți s'au înzâmbit,
Zicând către dânsul: — Bine ai venit!

Ia te rog, ne spune, dacă ne iubești,
O minciună 'ndată făr' să te gândești!
Nastratin răspunse, trist la ei cătând:
— Voi de dimineață râdeți chef având,

Și nu știți ce jale am în casă eu,
Că muri as'noapte bietul tată-meu,
Și nu știu a plânge, ori a fluera,
Că de'ngropăciunea-i n'am chioară para.

Ei, ca să ajute pe bietul sărman,
Scoțând îi dădură toți câte un ban.
Cum luă el banii ș'afară ieși,
Și tatăl său iacă pe ușe păși.

Ei, cum îl văzură, de răs s'au umflat,
Zicând unui altu-i: — Vezi că ne-a 'nșelat?
Dup'aceea iacă iar peste puțin
Se înfățișează la ei Nastratin.

Cum îl văd pe ușe, îndată zic:
— Bravo, Nastratine! ești om de nimic!
Tatăl tău acuma d'aci a ieșit
Și tu dinioară ziseși c'a murit!

— Nu stric eu, el zise, ci chiar voi m'ați pus,
Și pe negândite minciuna v'am spus;
Că altă minciună dacă vă spuneam,
Azi de cheltujală eu nu câștigam.

DINTR'O CREDINȚĂ DEȘARTĂ CADE OMUL ȘI INTR'ALTĂ.

Nastratin Hogeia 'ntr'o vreme lemnele de-ars is-
[prăvind,

Și o dumbrevă de satu-i nu prea departe fiind
Merse, se urcă într'unul din cei mai bătrâni copaci.
Ca să taie și să surpe după dânsul ramuri (crăci)
Și văzând o cracă bună s'a pus cu curul pe ea
Ș'a'nceput despre tulpină cu securea a tăia.

Unul ce trecea pe cale se opri la el strigând:

— Omule! dar rău tai lemnul, o să cazi, fugi
[mai curând!

Hogeia supărat îi zise: — Doar n'oi fi tu vr'un
[prooroc!

Și iar începu să taie, șezând într'acelaș loc.
Care cum reteză craca cu ea cu tot jos căzu
Și atunci pe călătorul de prooroc îl crezu:
Cât mai tare se ridică și alergă schiopătând
Din piciorul ce-l lovisese și în urma lui strigând:

— Stai, mă rog, tu acel care ești prooroc, pre-
[văzător

Și fă bine de îmi spune când și'n ce zi o să mor?
Iar acela ca să scape de rugă și de supărări,

— Sufletu-ți, i-a zis, se ține numai în trei stră-
[nutări.

Auzind Hogeia aceasta deodată se'ntristă,
Că până să meargă'n casă de două ori strănută.
Pentru că lemnele grele în spinare-i ce s'afli
Aridicând peste puțină era a nu răsufli;
Și crezând că o să moară la al treilea strănutat

A plecat ca să se ierte cu toți amicii din sat,
Și fiind cam îndeseară, când începe a murgi
Strănută și-a treia oară, și se grăbi a fugi,
S'ajungă să moară'n casă și cu capul pe căpătâi,
Că aceasta era 'n lume dorința lui cea dintâi.
Dar, în fuga-i fără veste, căzu într'o groapă cu
[grâu,

În curtea unui prieten și se'ngropă până'n brâu,
(Fiindcă tocmai în vremea treerișului era
Și-o lăsase destupată având încă a căra).
Hogea, socotind acuma că 'ntr'adevăr a murit
Și în fundul iadului a ajuns nepocăit,
Rămase într'acea noapte aci'n groapă a dormi
Și că la mai rău n'ajunse către Alah mulțumi,
Tot într'acea noapte încă și în curtea gropii'-
[acești,

S'a întâmplat să poposiască și slujbași împă-
[rătești,

Cu catări și cu povară de cleștar și porțelan,
Și cu clopote la gâturi ca și la orice chervan.
Nastratin Hogea din groapă acest sgomot auzind,
Ce lucru e vrând să vază, și cu capul sus ivind,
Cum îl zăresc deodată catării se înspăimânt.
(Vai s'armane Nastratine, cu pielea ai să plătești!)
Văzând paguba aceasta, slujbașii împărătești
Încăer pe Hogea 'ndată, cel ce mort se socoti,
Îl târăsc, încep a-l bate și prin curte a-l trânti.
Bietul Hogea socotia că dracii în iad îl muncesc
Pentru păcatele sale, cărțile precum vestesc.
După ce mi-ți-l bătură până când s'au săturat,

Amețit de tot lăsându-l, în drumul lor au plecat Hogeia venindu-și în fire, alta îi dăde prin gâmb și întorcându-se acasă, părerea fără a-și schimba Prietenii și vecinii a început a-l întreba

Zicându-i:—Hogeia-efendi, când ai fost și ai venit Spune în lumea cealaltă cum și ce fel ai găsit Hogeia răspundea la-acestea: — Fraților, mâr

[cați și be]

Și să nu speriați catării, să vă feriți cât puteți

Dar decât toate mai bine faceți orice mijloc

Și dați grâu fierț de pomană și mai cu seamă

[cojoc,

Ca cumplitelle toiege mai puțin să le simțiți,

Când veți fi pentru păcate de draci în iad pe

[depsiți.

OMUL, CÂND ARE, CULEGE ; IAR CÂND N'ARE, NU CULEGE.

Nastratin Hogeia într-o noapte ducându-se la băcan

Se rugă bătând la ușe să-i dea cașcaval d'un ban

Iar băcanul, ca să-i facă hatîr, din somn să

[sculat

Și luând prin întuneric săpun prost în loc i-a dat

El ducându-se acasă a început a îmbuca.

Și văzând că gust nu are ea alte dăți când mănca

Către nevastă-sa zise: — Dar ce urit cașcaval

Ia numai puțin de gustă și să vezi că n'are ha

Nevasta luându-i seama, zise: — Cum să fie bu

Dar nu te uiți tu la dânsul, că este curat săpun

Hogeia supărat îi zise:—Zău că nu știu ce fel eș

Mă faci așa prost pe mine, fără să te socoteș

Ba încă faci totodată și pe băcanul nebun,
 Că el cașcaval cerându-i, el în loc să-mi dea săpun,
 Băcanul e om de cinste, cum îl știe toți din sat
 Și ca să-mi facă hatâru din așternut s'a sculat.
 Cum putea dar să-mi dea mie, ca să mănânc eu
 [săpun,

Când îi cer eu lui odată: — „Dă-mi mă rog
 [cașcaval bun?”

Decât ori că cașcavalul e stricat și negustos,
 Ori că'n gura mea vr'un dinte, vr'o măsea are miros,
 Cu toate acestea, nu știu, eu săpun n'am cumpărat.
 Voi mânca, că-mi este foame, căci pe dânsul
 [bani am dat.

INTR'ACEASTĂ LUME ORICE D'UNDE VINE SE INTOARCE.

Nastratin Hogeia 'n grădină castraveți mai mulți
 [făcând

Și dintr'înșii pe parale unui-altuia yânzând,
 Cu banii strânși merse îndată să-și cumpere un
 [măgar:

Cătă la cap cu căpăstru și în spate cu samar,
 Il luă, merse'n pădure, tăie lemne l-încărcă,
 Și încet-încet, după dânsul, către casa lui plecă.
 Când sosi la un râu mare și să-l treacă trebuind
 L-a dat alături cu puntea Hogeia căpăstru fiind,
 Măgarul din întâmplare în apă se 'mpiedică
 Și neputând să se scoale s'afundă și se 'necă.
 Nastratin Hogeia, lăsându-l, fără a se turbura
 Zise: — Cum se vede treaba, ursita așa îi-era:

Unde era castraveții înapă a se 'năcri,
Pe tine în locul acelor râul te acoperi;
Așa dar ori castraveții, ori banii din ei luați,
Sunt ursiți precum se vede în apă a fi înecați.

Dumnezeu nu dă din mână,
Ci pe alți binele 'l mână.
După cum aicea unul
Cearcă vadul ca nebunul.

Nastratin Hoge a în geamie pe Dumnezeu când ruga,
In auzul tuturoră într'acest chip tot striga:
— Doamne, ca să nu mai supăr, totdeauna 'nal-

[tu-ți cer,

Să-mi dai o mie de galbeni; numai atâta îți cer,
Dar să fie ei în număr tocmai în cap îi voiesc,
Că d'eo lipsi numai unul, îi las și nu îi primesc.
Rugăciunea asta însă, care mereu o făcea,
De multe ori pe uliți privind spre cer o zicea.
Un bogat tot auzindu-l și bani de prisos având,
Luă o mie de galbeni și unul din ei scoțând.

— Ia să-l cerc, zise, întru sine, și să fac haz pu
[tinel,

Fiindcă lipsește unul, să văz îi va lua el?

Și pe sub fereastră, tocmai când era Hoge a să dea,
Aruncă punga 'nainte-i, ca să o poată vedea.

Hoge a, cum o văzu, 'ndată șezu chiar unde era:
Turnă galbenii în poală și 'ncepu a-i număra.

Văzând că lipsia un galben, numărându-i de trei ori.
Nu se îndură să-i lase, văzându-i strălucitori.

Ci zise: — Pentru un galben acum n'oi mai pre-

[tinde,

Că cel ce-a dat p'aceștia el și p'acela mi-l întinde.
 Și strângându-i iar în pungă, îi băgă 'n sân fru-
 [mușel,
 Lăsând să râdă bogatul, uitându-se după el.

CINE MARFA ÎȘI SCUMPEȘTE, CA NASTRATIN PĂGUBEȘTE

Hoge de la oarecare
 O căpriță căpătă
 Și după ce crescuse mare
 Și primăvara fătă,
 O luă de după urmă,
 Tocmai ca un ciobănaș,
 Ca și cel cu mare turmă,
 Și se duse în oraș,
 Intru sine el gândia
 Lapte proaspăt de va mulge
 Mai cu bun preț o să-l dea.
 Și 'ncepând ca vânzătorul
 Lapte dulce a striga
 Și dacă cumpărătorul
 Cu vre un vas alerga,
 El, mulgându-i de gustare,
 De nu se 'nvoia din preț,
 Căscă gura caprei, mare,
 Și-l turna'n gātu-i semeț.
 Crezând că acel turnat lapte
 Drept în uger îl băga,
 Drept în uger îl băga,
 Și-a plecat spre altă parte
 Lapte dulce a striga.

MARFA UNDE ESTE, FIREȘTE PAGUBA ÎI SOSEȘTE.

Hogea, după cum văzurăm, tocmai o capră avuse
 Și pe dânsa cu 'ntâmplare în puțin timp o răpuse,
 Lupii îndată îi tăbăciră pielea fără de scumpire,
 Văzând biet Nastratin Hogea că i-o făcuse papară
 Și lui ca drept mângăere numai coarnele-i lăsară.
 Fără supărare zise: — Asta oricine o știe,
 Unde e, odată marfă și pagubă o să fie.

CINE NUMĂRĂ PARALE, JOACĂ CU GEAMPARALE 1)

Hogea vrând la bâlci să meargă,
 Vecinii la el aleargă,
 Imprejuru-i se adună
 Să-i ureze cale bună
 Și să-l roage să voiască
 Ceva să le târguiască:
 Unul zise: — Vecinele,
 Cumpără-mi două inele
 Și ce bani vei da de plată
 Viind ți-i număr îndată.
 Altul vine iar și-i cere,
 Zicându-i: — Aibi bună vrere,
 Și îmi cumpără și mie
 Vr'o cinci coturi de dimie,
 Și să n'ai grijă de plată,
 Când vei veni banii 's gata.

1) Geamparalele sunt niște clopoței, pe care în părțile răsăritului, dănțuitorii le atarnă la degete, și sunându-le bat tactul cântecului cu ele.

Asemenea și alții iară
De altele îl rugară...
Iar el la fiește cine,
Răspundea tot: — Bine, bine.
Mai pe urmă unul scoate
Trei parale având toate,
Le dă zicând: — Vecinele,
Ia-mi geamparale pe ele.
Deci peste zile puține
Dacă merge el și vine,
Iată toți câți îl rugară
Îndată-l împrejurară,
— Mi-ai cumpărat, vecinele?
— Dar ce lucru-mi ziseși oare?
— De inele frățioare.
— Crede-mă că-mi uitai, frate,
De treburi nenumărate.
Vine și cel cu dimie:
— Imi luași nene și mie?
Răspunse el: — Rău îmi pare
Nea cutare și cutare,
Că îmi uitai ca pământul;
Credeți, să vă creadă sfântul.
Veni între vorbele sale
Și cel ce-a dat trei parale:
— Bine ai venit, zicându-i.
Iar Hoge a îndată scoțându-i
Și dându-i glasul și înălță:
— Danțul cu cîmpoi se trage
Și târgul cu bani se face.

Cine numără parale
 El joacă cu geamparale,
 „Câți dau peșin cântă cu fluer
 Iar câți nu, din buzunar șuier”.

X PÂNĂ LA ANUL, ORI MĂGARUL ORI SAMARUL.

Intr'o zi Nastratin Hoge pe o uliță trecând
 Și pe poartă 'n curtea unui bogat ochii aruncând,
 Se opri ca să privească la un lucru foarte rar,
 Adică la 'mpodobirea a unui mânz de măgar,
 Carele avea căpăstru peste tot cu fir lucrat,
 Și pe ciucuri împrejur-i mărgăritar înșirat;
 Un cioltar cu flori de aur pe spatele lui întins,
 Și drept chingă peste dânsul cu cordon de fir
 [încins;

Pus pe o șaltea luxoasă, ș'alături pernă de puf,
 Ș'un rob cu apărătoare răcorindu-l de zăduf;
 Iar bogatul de departe în pridvorul său șezând
 Ii privia 'n mare plăcere, dintr'un ciubuc lung
 [fumând.

Nastratin, văzând aceasta, fără a întârziă,
 Se apropie de dânsul și 'ncepu a-l mângâia,
 Bunioară ca copilul când vede vr'un mielușel,
 Merge îl îmbrățișează și-l sărută frumușel.
 Bogatul, vesel privind-l când îl mângâia mereu,
 Întrebă: Dar ori îți place cum e măgarușul meu?
 — De minune! el răspunse, este vrednic d'al iubi
 Și alt nici un cusur n'are decât nu poate vorbi.

— Ce fel? bogatul îi zise, poate vorbi un măgar?

— Cum nu! Hoge îi răspunse, numai să mi-l
[dai școlar,

și într'un an ți-l fac ritor, ori în ce limbă vei vrea,

— Ba nu voi, bogatul zise, să-l procopsești așa
[prea.

E destul ca să vorbiască limba care o știu eu:

Și vr'o patru limbi streine, ca să-l fac tălmăciul
[meu.

— Așa dar, îi zise Hoge, trebuie să ne tocmim,
Inșă să mi-l dai acasă, că'n alt chip nu ne'nvoim.

— Bine, îi zise bogatul; cum știi tu, așa să faci,
Numai despre plată spune-mi cu câți galbeni te
[împaci?

— Să-mi dai, Nastratin îi zise, o sută de împărătești.
Răspunzându-mi înainte jumătate din acești;
Iar jumătatea cealaltă să mi-o dai la șase luni,
Când și examen voi face, între câți vrei să aduni;
Ca să văză fiecare că nu dai bani'n zadar,
Ci pentru o învățătură auzită așa rar.

Bogatul de vorba Hogii atât de mult s'a încântat,
Incât scoase banii și jumătate i-a dat,
Poruncind și pe școlarul să-l aibă în casa sa,
Nu cumva la ne'ngrijire vre-odată a-l lăsa;
Pe salteua lui să-l culce și pe perna cea de puf,
Cum și după prânz când doarme să-l apere de
[zăduf;

Că el pe fiecă lună îi va trimite mertic
Cu toată îndestularea, să nu-i lipsiască nimic.

După ce aceste toate s'au făcut ca prin înscris
 Și pe școlarul cu Hogeia împreună l-a trimis,
 Femeia Hogii cu masa, dare sta și așteptă,
 Și din când în când pe poartă ca să vie se uita
 Văzându-l cu măgărușul cel împodobit intrând,
 Se miră ca ce să fie, pricina necunoscând?

— Dar ce e asta, bărbate? îl întrebă ea pe loc.
 El arată acei galbeni, ca jeratecul de foc;
 Și-i spuse cu amănuntul, cum și ce fel l-a locmit
 Cum și jumătate banii înainte i-a primit.

— Dar ori ți-ai ieșit din fire? zise ea la el privind.
 Unde ai văzut în lume vreodată măgar vorbind?
 Ori te-ai apucat acuma pe oameni să amăgești
 Și la băirânețe tocmai belele să pătimești?

— Fii pe pace, el îi zise, n'avea nîși o grijă tu,
 Că tocmai acuma ceasul norocului îmi bătu;
 E o vorbă: „Pân' la anul câte căciuli nu rămân
 Intr'această 'ntinsă lume pustii și fără stăpân?”
 Asemenea pînă-atuncea ori se'ntâmplă de mor eu,
 Ori cumva se bolnăvește și moare școlarul meu.
 Cu asemenea cuvinte și cu alte, Nastratin
 Iși mai împacă nevasta și se liniște puțin.
 Apoi tot gândind în sine, ce ar întrebuița,
 Cu ce manevre școlarul ceva-ceva a 'nvăța;
 Și apucându-se îndată făcu un scurt ciomăgel,
 Inadins pentru școlar, ca să-l învețe cu el.

Deci Nastratin pe școlar înaintea sa puind
 Și în cap cu ciomăgelul ce să-l deștepte lovind.
 Il apasă și la vale, ceva din gură zicând,
 Il mai lovi și-allădată, tot asemenea făcând;

Apoi îi da pe sub barbă în sus și îl ardica,
 Și iar îi da pe deasupra, în jos spre a și-l pleca.
 Loviturile acestea luând el, cum am spus,
 Ca să-și plece în jos capul și să-l ardice în sus,
 Incepu în scurtă vreme lecție a îngâna
 Și fără să-l mai lovească singur capu-și legăna.
 Atât, încât lăsă Hoge a-l lovi cu ciomăgel
 Șincepu numai cu mâna să amenințe la el.
 De făcea în jos cu mâna, el capul în jos pleca;
 De ardica în sus mâna, și el capul ardica.
 După ce învăță bine aste mișcări ca de rost,
 S'a gătit pentru examen cum și tocmeala i-a fost.
 Ca să vadă, să audă, asin a filosofi,
 Care de când este lumea nici a fost nici va mai fi.
 Când salonul fu de oameni îndesat și înțesat,
 Hoge a atunci cu școlarul viind, s'a înfățișat;
 Ca în mijlocul adunării să înceap'a-l întreba,
 Mâna 'n sus și'n jos mișcându-și spre a zice da
 [și ba.

Așa începând îi zise:—Tu, frumos măgăruș mic!
 Ia în băgare de seamă cecece voiesc să-ți zic.
 Iar măgărușu 'ndată ardică ochii la el,
 Temându-se să nu-i tragă, sub barbă vre-un cio-
 [măgel.

Cum văzură toți aceasta începură a zâmbi
 Și d'educația bună între dânși a vorbi.
 Hoge a zise: Voi acuma să spui, făr' să te sfiiești,
 Ce limbă să'nveți îți place și care nu o voiești?
 Vrei să mai zbieri ca măgarii (și cu mâna în sus
 [da).

El ardica în sus capul, (ca prostul când zice ba).

Or vrei să rânchezi ca caii? (și iar mâna în sus
[da).

El își ridică iar capul; (ca și când ar zice ba).
După ce-l întrebă Hogeia ș'alte multe 'ntr'acest fel
Și cum îi făcea cu mâna îi făcea din cap și el.

Apoi zice: — Spune dacă, acum de față cu toți,
Cutare limbă frumoasă, ca s'o înveți ai să poți?

El, văzând că-și pleacă mâna deodată cu-a 'ntreba,
Ii făcu în jos cu capul, ca când ar răspunde da.
L-a întrebat iar, mișcând mâna ca când vrea în

[cap a-i da:

— Dar cutare limbă-ți place? el făcu cu capul da.
L-a întrebat iar:—Dar cutare și cutare limbă vrei?

El, după mână cu capul, făcu complimente trei,
Aceste 'ntrebări răspunsuri văzându-le cel bogat
Și toți câți se adunase, foarte mult s'au minunat;
Și zice bogatul Hogii, bucurat și înzâmbit:

— Eu văd că te înțelege la cele ce î-ai vorbit;
Și pentru a ta silință prea foarte mulțumit sunt,
Dar voi să-mi spui de ce oare nu-ți răspunde prin

[cuvânt?

— Jupâne! Hogeia îi zise, ascultă ce voi să zic,
Acum măgărușul nostru e ca și un copil mic,
Care când se naște este decât dobitoc mai rău,
Că nici măcar semn să facă, din plâns spune pă-

[sul său;

Apoi ceva dacă trece începe din cap a da,
Și arată, sau că cere făcând semn de: da și ba,
Mai târziu, după aceasta, începe și a vorbi,
Colea, colea câte una, fără a le potrivi.

Aşa şi şcolarul nostru, mai vârtos ca dobitoc,
Nu se poate niciodată ca să vorbiască pe loc,
Ci încet-încet cu vremea şi vorba-i vei auzi,
Când limba lui cea legată cu glas se va slobozi.
Tot soborul ce sta faţă, vorba Hogii consfinţind,
Răspunseră ca'ntr'o gură, bravo dându-i şi grăind:
-- Prea înţelepte cuvinte Hogea prin grai a des-
[scris,

Şi fără nici o 'ndoială, drept e precum el a zis;
Ba încă 'n prea scurtă vreme şcolarul a'naintat.
Că a răspuns foarte bine la cele ce l-a întreat.
Bogatul, de bucurie, toate vorbele scurtând,
Deslegă punga îndată cu mulţumire zicând:
— Iacă cei cincizeci de galbeni, fie astăzi răfuiţi
Şi na încă pe atâta d'asupra dăruiţi;
Numai cât poţi te sileşte să mi-l înveţi mai frumos,
Să vorbiască cumsecade; şi'ţi mai dau de prisos.
Hogea, pe când strângea banii, zice: — Foarte
[mulţumim,
Şi îmi vei vedea silinţa, numai sănătoşi să fim.

Dup'aceasta, Hogea iarăş pe şcolarul său luând,
Il lăasă să odihnească, nevrând a-l mai pedepsi.
Ştiind că mai mult de atâta, nimic nu va folosi,
Decât gândi să-l înveţe să mănânce puţinţel,
Şi 'ncepu pe zi odată să-i dea un mic merticel.
Măgăruşul, dintr'aceasta, din zi în zi a slăbit.
Lecţia prea grea fiindu-i de 'nvăţat s'a bolnăvit.
I-a lipsit porţia mâncării, şi din merticoul mic
Uneori îi mânca sfertul şi alte ori mai nimic:
Incât într'o dimineată ceasul morţii l-a cuprins.

Și-l găsi Nastratin Hogeă țepăn, pe saltea întins
 Această jalnică scenă Nastratin Hogeă văzând,
 Incepu către nevastă a se văita zicând:

— E! iacă școlarul nostru! după ce căznii cu el
 Și când îl învățai tocmai să mănânce puțintel,
 Atuncia se isprăviră și zilele lui pe loc,
 Nimic nu e lumea asta, toate sunt deșertăciuni
 Zilele vieții noastre se sting ca niște țaciuni!
 Umblăm cu fel de mijloace averi să agonisim,
 Să grămădim cât de multe și tot să le prisosim
 (Parcă o să trăim cât lumea și de moarte-o să
 [scăpăm]),

Sau de vom muri parcă cu bani o să ne îngropăm
 Pentru interes ne batem capul de orice element
 Ca să schimbăm și natura cea lipsită de talent,
 Pedepsim pe dobitoace pentru procopseli cu an
 Acea ce nu se poate să se câștige cu bani;
 Că boul e dat de natură la car spre a-l înjugă
 Și pe cal da să-l înșale și cu el a alerga;
 Măgarul e dat iarăș să-i puie 'n spate samar
 Și să ducă greutate, pietre, cărămidă, var;
 Omului înțelept iarăș este dat a porunci,
 Iar cel prost și fără minte, a sluji și a munci,
 Căci prostia din natură nu se poate iscusii,
 Cât să te căsnești cu dânsa nimic nu poți folosii
 Iar urmând cu siluire, dacă n'are de sus dar,
 Ajunge să-și piarză viața, tocmai ca acest măgari
 Isprăvind Hogeă cuvântul s'a pus ș'a făcut rapor
 Scriind astfel la bogatul, pentru școlarul cel mor
 „Te vestesc cu întristare că școlarul cel iubit
 Și-a dat sfârșitul as'noapte nezăcut și nebolii

În adevăr mare jale astăzi moartea ne-a adus.
 Și-a făcut ca să plângă și răsărit și apus!
 Dar nu stă la mâna noastră, ci la cel ce ne-a zidit,
 Că cu nașterea deodată ca să murim ne-a ursit,
 A dat frâul morții 'n lume ca turbată a umbla!
 Să secere dinainte-i care se va întâmpla!
 Și așa mereu cosește, nu alege 'n drumul ei,
 Tineri și bătrâni culege, până și prunci mititei,
 De care fără 'ndoială, nici noi nu o să scăpăm,
 Astăzi însă pe școlarul cu jale îl îngropăm:"

Citind bogatul raportul, vai ce jale l-a cuprins!
 Căzu îndată pe spate și să moară s'a întins!
 Și târziu viind în sine-și se porni 'ndată la plâns:
 Atât încât toți vecinii au alergat și s'au strâns.
 Cine poate să descrie vorbele ce le zicea,
 Când cu cinste și cu pompă să-l îngroape îl ducea.
 Dar nimic nu-i ajutară, că pe un mort l-a îngropat,
 N'a putut ca să-l mai scoale, steauă dacă i-a picat!

NU CĂUTA ÎNTELEPCIUNE, DACĂ N'AI UNDE O PUNE.

Hogea, cu una cu alta, după ce câștigă bani,
 Iși trimise pe fecior în străinătate câțiva ani.
 Că acolo în academii, mai departe de părinți,
 Să urmeze să învețe la mai înalte științi.
 După ce isprăvi cursul lecțiilor ce-a urmat,
 S'a întors la părinți acasă procopsit cu atestat.
 Nastratin Hogea văzându-l și muma sa mai vârtos,

S'a umplut de bucurie că l-a văzut sănătos.
Ii deteră o odaie, cum a vrut el a-l lăsa
Să șază singur într'însa cu biblioteca sa.
Mumă-sa biet, ca o mumă, prin odaie îl sluja,
Nu se depărta de dânsul, ca de un fiu îngrijia.
Noaptea, când a sosit vremea studentul a se culca,
Vrând puțin capul pe pernă pe spate a și-l pleca,
Se uită 'n tavanul casei, și grinzile cum era,
Ce-i dete 'n gând procopseala, începu-a le număra.
Intre care văzând una cam pătată la un loc,
Curiozitatea-l face și se scoală 'n grab' din loc.
Ia lumânarea în mână și privește neclipit,
Ca să vadă acea grindă de ce lucru s'a mânjit!
După ce s'a uitat bine, s'a încredințat curat
Că, peste grinda aceea, vre-o vacă s'a băligat.
Și lăsând jos lumânarea, iarăș pe spate s'a pus
Și începu să se gândiască, tot uitându-se în sus,
Ca cum a putut o vacă pe tavan ca musca sta
Și cum s'a urcat pe dânsul a-l băliga și a-l păta?
Muncind gândul său la aceasta nelesne de priceput,
In studiile lui toate să caute a 'nceput,
Să vadă va putea'n ele niscai dovezi a afla,
Dacă vre-un bou sau vacă poate pe tavan umbla?
Toată mecanica întoarse, foaie cu foaie cătând,
Matematica întreagă tot o resfiră de rând,
Și nu fuse cu puțință vr'un fel a se domiri,
Sau cât e negru sub unghie taina a descoperi,
Pentru care toată noaptea cu gândul s'a tot luptat,
Fără să închiză ochii, până când s'a luminat.
Mumă-sa de dimineață iar la dânsul a venit,
Cum a odihnit să vadă fiul ei cel prețuit.

Despre care întrebându-l, el răspunzându-i i-a zis:

— Cum că toată nopticica, mamă, ochii n'am închis.

— Dar din ce pricină, mamă? muma sa l-a întrebat.

— Apoi să vezi, el răspunse, când mă gătiam de
[culcat,

Uite la cea grindă ochii mi-aruncaii nu știu cum

Și văzându-o pătată, după cum e și acum,

M'am uitat mai de-aproape să văd de ce s'a pătat

Ș'am cunoscut că vr'o vacă pe dânsa s'a bălîgat;

Deaceea toată noaptea am stătut pe gânduri pus,

Că cum poate umbla vaca cu picioarele în sus?

Am făcut despre aceasta isometrice măsuri,

Fizica am respirat-o, despre ființe și naturi;

Matematica asemeni am cercetat-o de rând,

Nici loc gol nici plin într'însa de vre-un lucru lă-
[sânci.

În toată agricultura cu amănuntul cătai,

În fel de experiență capul tot îmi sfărâmai,

Și nici într'un chip o vacă n'am putut, precum
[ți-am spus,

S'o pui pe tavan să umble cu picioarele în sus,

Pentru care, toată noaptea, m'am gândit nedomirîit.

Și, sperîindu-mi-se somnul, nici o clipă n'am dor-
[mit.

Nenorocita lui mumă stînd la el și ascultînd,

Și astfel de muncă seacă d'o noapte 'ntreagă vă-
[zînd,

Se lovi în cap cu pumnii, zicîndu-i: — O, fătul
[meu!

Deși vorbele-ți streine nu pot să înțeleg eu,

Dar păcat de bănișorii ce i-am cheltuit în dar,
Dacă n'ai putut pricepe atât un lucru măcar!

— Cum era să n'țeleg, mamă? învățatul fiu a zis,
Că în matematica aceasta nicăeri n'o gădesc scris?
Atuncea se puse muma și începu către el,
Ca să-i talmăciască lucrul și a-i zice într'acest fel:
Când s'a făcut casa asta, meșteri'n curte lucrau,
Unde veniau și cu vite, lemnele care cărau;
Și fiindcă isprăvișe astă grindă de cioplit,
Se băligă peste dânsa boul unui ce-a venit,
Și deși am curățat-o, dar mustul în ea intrând,
Astfel a rămas, pătată, cum o vezi și acum stând.
Asta o puteai cunoaște, fără să te minunezi,
Fără să-ți bați atât capul și fără somnul să-ți
[pierzi.

— Ei, mamă! copilul zise, dacă profesorii mei,
Mi-ar fi explicat ca tine toate lecțiile ei,
Și dacă tu știința-ți în locul lor mi-ai fi fost,
Nu eram eu să-mi pierz somnul toată noaptea,
[ca un prost;

Ba nici în străinătate nu ședeam atâția ani,
Nici voi nu era să pierdeți cu mine atâția bani,
Și nici nu era cu pumnii să-ți bați capul negreșit,
Că dintr'o academie mare nerod am ieșit,

— Ba, muma sa îi răspunse, minte n'ai nici de
[un ban,
Și tu, ca și tatăl tău, o să ieși un năzdrăvan.

**DIN TOCMEALĂ NEÎNȚELEASĂ, BANI DÂND
RĂMÂI FĂRĂ CASĂ.**

Nastratin Hogeia adesea, după cele ce făcea,
Aci se îmbogăția îndată și aci iar sărăcia.
Astfel dar el iar odată, sărac după cum era,
Neavând de cheltuială nici măcar chioară para,
Se tot socoti în sine cum ar face vr'un mijloc,
Prin vre-o năzdrăvănie, să dea iar peste noroc!
Și așa vine îndată la nevasta sa zicând:

— Dragă! iacă îți dau 'n știre cecece am pus în
[gând,

Eu zic ca să vindem casa și să luăm ceva bani,
Decât să umblăm în vreme flămânzind tot și go-
[lani,

— Vai de mine! ea îi zise, apoi unde să ședem?
Vrei să rămânem pe drumuri și parale să avem?

— Ba nu! Hogeia îi răspunse, voi opri din loc
[cevași,

Numai pe cât să ne facem un cât de mic bordeiaș.
Nevasta 'n contra sa puse, în fel de chipuri ne-
[vrând.

El iar altele îi zise și, s'o vânză tot cerând,
In cele depe urmă el, cu a o mângâia,
O înduplecă prea lesne ca să voiască și ea.

Deci știind el aci'n satu-i pe oarecare bogat,
Fără să mai zăboviască la dânsul a alergat,
Și s'o cumpere-i propuse, un preț prea ușor ce-
[rând.

Bogatul, văzând că cere pe dânsa preț mic atât,
Ca s'o ia cu toată voia fu gata numai decât.

Și deși lui într'atâta eștiină i s'a părut,
 Dar tot dori să-i mai lase din prețul ce a cerul.
 Hogeia îi mai scăzu prețul, capetele nu-l ținea;
 Că ori pe cât să o vânză, lui tot bine îi veni,
 Și către bogatul zise:—Las p'acest preț, dar îți spui,
 Că în perețele casei voi bate și eu un cui,
 Care cui de totdeauna să se numiască al meu,
 Ș'alt de el să nu s'atingă decât numai singur eu,
 C'un cuvânt, numai de dânsul că's stăpân și eu
 [să zic.

Și încoio să n'am voie să mă ating de nimic.
 Bogatul, văzând că casa chilipir o cumpăra,
 Nu se gândi mai departe, deși'ntâi se apăra.
 Dar văzând că Hogeia nu vrea s'o vândă altfel,
 Zise în sine:—Ce-o să fie să ai'bă un cui și el?
 Și lăsându-se în voia-i îndată o cumpără,
 Cu contract, cu întărire și banii îi numără.
 Bătu și Hogeia 'n perete un cui, cum s'a învoit,
 Care și în zăpis, cuiul lui Nastratin s'a numi.
 Mutându-se dar în casă bogatul cumpărător,
 Ca să păstreze și cuiul Hogeii rămase dator.
 Așa Hogeia într'o noapte, când toți dormiau, s'a
 [sculat

Și la casa cea vândută îndată a alergat,
 Strigând și bătând în ușe: să-i deschiză mai cu-
 [rând.

Și bogatul din năuntru: — Cine este? întrebând,
 Hogeia: Eu sunt, îi răspunse. — Dar ce vrei l-a
 [întrebat.

— Voi să-mi văz cuiul, răspunse, de l-ați în-
 [trebuițat.

Se sculă, 'n grabă-i deschise, Hoge se uită zicând:
— Te văzui astnoapte'n visu-mi ceva de cui atâr-
[nând,

Dar vă culcați, nu-i nimica, cum văd visu m'a'n-
[șelat.

Ci păziți ca nu vr'odată să iasă adevărat.

Altă dată iarăș Hoge la miez de noapte viind,
Incepu să bată'n ușe când se aflau toți dormind.
Cumpărătorul de casă: — Cine este? a 'ntrebat.

— Eu sunt! eu! Nastratin Hoge către dânsul a
[strigat.

— Dar ce vrei? l-a întrebat iar. Răspunse el:

[— Voi să-mi pui
Chiulaful ce-l port eu ziua, acilea într'al meu cui,
Că'n bordeiul meu nu este nici un cui unde să bat,
Și nu voi să-mi văz chiulaful ăsta pe jos aruncat,
Cumpărătorul de casă îi zise: — Apoi, ce fel,
Tot așa o să-mi vii noaptea? — Vezi bine, răsp-
[punse el,

N'avem condiția asta? să fiu stăpân pe al meu?
O să viu ziua și noaptea și ori când voi voi eu.

— Care va să zică dară? cumpărătorul a zis:

Mi-am dobîndit eu bealeaua cu tine cu forme'nscris.

— Nici o belea, zise Hoge, ce te supără un cui?
Și că viu câte odată ceva de dânsul să pui?...

Altă dată veni Hoge o frânghie'n mâni având
Și'ncepu de cui s'o lege, către ai casei zicând:

— Azi nevasta spală rufe și viu frânghia s'o întinz
Din cuiul meu de aicea și de bordei să o prinz.

— O, vai de noi! începură ai casei a se văita,
 Ce păcate ne goniră să cumpărăm casa ta!
 Că ne amefești cu cuiul ce-l socotiam bagatel.
 Și acuma n'avem pace necăjindu-ne cu el.

Intr'o zi iar veni Hogeș în mână cu un bojoc,
 Și-l atârănă'n cui, zicând că'n bordeiu'și n'are loc
 Astfel Hogeș totdeauna cu una ș'alta viind
 Și pe cel ce-i vându casa totdeauna necăjind,
 Neavând alt ce mai face, fiind nevoiți altfel,
 Intr'o zi de supărare zise:—Frate, către el,
 Dă-mi banii pe jumătate din ceeace-ți numără
 Și-ți ia înapoi casa, că nu am de tine trai,
 Voi fi de căit în viață de ce însumi leu fădui,
 Că m'ai omorît cu zile, cu pustiul tău de cui.
 Nastratin știa prea bine încă de când îi vindea
 Că bogatul cu pagubă înapoi o să i-o dea.
 Dar tot făcea ceva nazuri, știindu-se cam semeș,
 Zicând: — Eu cheltuii banii (ca să-i mai scază
 [din preț).

Cumpărătorul îi zise—Dă-mi dar numai pe un sfert
 Și'ncolo a treia parte cu tot sufletul și-o iert.
 — E! așa tot se mai poate, îi răspunse Nastratin.
 Că voi găsi mi se pare să-ți număr atât puțin.
 Și așa cumpărătorul ceru, cu paguba sa,
 Să scape de supărare și casele a-i lăsa,
 Decât să stea să mai umble în dandanale, judecății.
 După reaua sa tocmeală, știind că n'are dreptății.
 Iar Nastratin se alese și cu case și cu bani,
 Ne mai umblând să se plângă, că sunt săraci și
 Igolani.

Un împărat oarecare întru sine se mira
De osebitele chipuri între oameni ce era.
Adică vedea pe unul părul capului albind
Și mustățile și barba negre încă rămâind,
Iar pe altul dimpotrivă, păru'n capu-i negru stând.
Și mustățile și barba albă în față având.
Altul iarăș fără vârstă se sbârcește de bătrân,
Și nici barba nici mustața nu-i mai crește: ci

[stă spân.

Aste mirări pe împăratul totdeauna îl muncia,
Și nu-și putea împăca gândul singur cum îl tăl-

[măcia.

Pentru care, pe vizirul într'o zi n'adins chemând,
Fără a spune mirarea, porunci prin groi zicând:
— Du-te și orânduiește din slujbașii desghețați.
Ca să-mi caute trei oameni iscușiți mai învățați,
Dar unul să fie un chip tânăr, cap bătrân.
Altul iarăș dimpotrivă, și altul la față spân.
Care după ce-i vei strânge, să mi-i aduci câteși

[trei,

Că voi însuni în persoană să vorbesc ceva cu ei.
Vizitiul fără zăbavă după poruncă urmând,
Și după puțină vreme astfel de oameni aflând,
Cari ducându-i îndată, împăratu 'i osebi:
Ca să-i bage câte unul în persoană a vorbi.
Deci întrebă împăratul pe-acel ce 'ntâi a venit,

Că de ce-i e capul negru și barba i s'a albit?
 El răspunse:—Impărate! întru mulți ani să trăești,
 Impărăția ta poate mai bine s'o tălmăcești,
 Iar dup'a mea părere barba 'ntâi mi s'a albit,
 Căci fața-mi stă desvelită și capul acoperit.
 Că pe barbă totdeauna elementele o bat,
 Ea suferă vânturi, geruri, brume, ploi, neîncetat.
 Osebit și de aceasta, cu fața 'ntre mari ieșim ¹⁾.
 Ea rușinele ardeică, la orșice când greșim,
 Prin urmare 'ntâi dar barba și mustățile albesc,
 Și perii 'n cap sub căciulă, fiind feriți, zăbovesc.
 Al doilea după dânsul dacă s'a înfățișat,
 Impăratul dimpotrivă și p'acesta l-a 'ntrebat:
 Că de ce-i e barba neagră și părul din capu-i alb?
 Iar el, fără prelungire, îi dade răspuns îngrab,
 Cum că: Părul din cap, zise, îl am de când m'am
[născut,
 Iar mustățile și barba mult mai târziu mi-au cre-
[scut.
 Și d'aceea întâi capul a trebuit a-mi albi,
 Iar părul din barbă-mi încă mai are a zăbovi.
 Al treilea după aceasta la împăratul intrând,
 Il întrebă și pe dânsul astfel către el zicând:
 — Tu, cum te văz, nu ești tânăr, ci mai mult
încă bătrân,
 Căci dar nu-ți crește mustăți, barbă și d'amân-
[două ești spân?
 El răspunse: Impărate! muma mea pe când trăia,

1) Fiindcă Turcii nu-și deșcoar capul nici înaintea împăratului.

Nastratin Hogeia

Despre pricina aceasta am întrebat-o pe ea,
Și mi-a spus că ea cu tata copii întâi nu făcea,
Dar unui și altui ca să aibă le plăcea,
Pentru care ea d'o parte se ruga lui Dumnezeu,
Și pe d'altă parte iarăș se ruga și tatăl meu.
Muma mea, ca o femeie; ca să-i dea fată ce-rea,
Iar tatăl meu, cînpotrivă, se ruga fecior să-i dea
Dumnezeu, ca să 'mplinească cerererea și unui și-alt,
Și pentru fecior și fată pe mine m'au câștigat:
De aceea pe din două sunt după cum văd și eu,
La față seamăn cu muma și 'ncolo cu tatăl meu.

TREI MINCIÑOȘI.

Oare când, într'o cetate, se aflau trei mincinoși,
Cari, văzând că aflară toți de ei că-s flecărăoși,
Și neavând mijloace cu minciuni a se hrăni,
Hotărîră între dânșii unul d'alt a se răsni;
Cum și într'o zi urîndu-și unul altui sănătăți,
S'au despărțit să se ducă a trăi 'n alte cetăți.

Cel dintâi, de dimineață plecând ca un pedestraș,
La un sat dacă ajunse, trase să-și cate sălaș,
Ca să-și scoată de mâncare dela vr'un sătean d'aci,
Pregătit cu o minciună care 'n gând o născoci.
Ș'adunându-se 'mprejuru-i din săteni vreo câțiva,
Incepură dintre dânșii a cerceta și 'ntreba:
Din cotro îi este calea? El răspunse:—Din oraș,
L-a întrebat iar: — Ce mai veste? ai să ne spui
[nou cevaș?

Mincinosul, el răspunse:—Aită veste n'am de spus
Decât azi ce dimineată un nor gros dela apus,
Ardicându-se îndată, cum începu a stropi,
Din oraş pe toţi măgarii norul în sus îi răpi,
Şi-i ardică la nălţime până cât nu s'au văzut.
Sătenii, ce guri căscară, la spusa-i s'au increzută,
Şi primindu-l în gazdă, cu cinste l-au ospătat,
Că le a-iuse gazeta, de ceeace s'a întâmplat.

Pela amiază iată vine al doilea mincinos,
Cu un toegel în mână; şi ca celălalt pe jos;
Care cum sosi îndată începu a-şi căuta
Vr'o casă să-l găzduiască şi mâncare a avea.
Sătenii, cum îl văzură, s'au strâns şi l-au în-
[trebat:

— Norul ce-a răpit măgarii, de e cu adevărat?
Mincinosul pricepu că vre un mincinos vestit
Dela sine așa mare minciună a plăzmuț,
Ş'a zis: — Drept, pe măgari norul n'am văzut
[când îi lua,

Dar văzui bă azi samare începuse a ploua.
Sătenii şi pe acesta cu mirare ascultând,
Ş'acelui dintâi minciună mai mult el întărâtând,
L-au găzduit şi pe dânsul, ca pe un oaspe cinstit.
La acea casă unde şi celălalt fu rânduit;
Cari, cum se întâlneură, amândoi s'au cunoscut,
Şi stând de vorbă împreună învoire au făcut,
Că d'aci înainte astfel a călători,
Unul a spune minciuna, altul a o întări.
Către seară iată vine ş'al treilea mincinos,

Carele știa să mintă tot asemenea frumos,
Ș'auzind vorbind sătenii de acele minciuni mari,
D'a măgarilor răpire, și de ploaie se samari,
El le 'ntări p'amândouă, că cu adevărat sunt,
Și ca să-l crează mai bine le făcu și jurământ,
Cum că el era de față norul când s'a repezit
Și pe măgari de odată ca pleava când i-a răpit;
A văzut chiar și cu ochii samare când a plouat,
Care de când este lumea nicăeri nu s'a 'ntâmplat,
Și erau triști cetățenii, fiindcă bătrânii spun,
Dându-și părerea l'aceasta, că n'o să fie semn bun.
Sătenii, mai mult acuma mirarea lor întărirea,
Și cu ceilalți împreună și p'acesta găzduind,
S'adunară minciinoșii la un loc, iar fără gând.
Cei c'oi p'acesta văzându-l îl întrebară râzând:
— Dar tu cum făcuș, măi frate, aicea de ai ajuns?
— Intărind minciuna voastră, mincinosul a răs-

[puns.

Apoi șezând se 'nvoiră, astfel a călători,
Unul să spuie minciuna și ceilalți a o întări.
Intr'acea seară sătenii o cină bună le-au pus,
Și pe lângă celelalte ș'o plăcintă le-au adus.
Ei, mâncând din celelalte și dacă s'au săturat,
Au zis:—Această plăcintă s'o stricăm este păcat!
Ci să o lăsăm întreagă și acum să ne culcăm,
Ca s'o avem la gustare, dimineața s'o mâncăm.
Se 'nvoiră la aceasta, cu un cuget câteș trei,
Dar însă s'o mănânce numai unul din ei,
Aicea: — In acea noapte cine, orice va visa,
Când s'or scula dimineața, să-și spuie visarea sa;

Și-al cui vis va fi de frunte, mai grozav și minunat,
 El plăcinta s'o mănânce, singur, făr' să dea la alt.
 Și cu 'nvoirea aceasta, plăcinta neatingând,
 Se culcară să viseze, toți având câte un gând.
 Mincinosul însă, care minciunile întăria,
 Iși unelti de cu seară visul ce i se părea,
 Și, cam pela miezul nopții, dormind ceilalți s'a
 [sculat,

A mâncat plăcinta toată și iar la loc s'a culcat.
 A doua zi dimineață, sculându-se câteși trei.
 Incepu să-și povestiască visul cel dintâi din el,
 Zicând: — De n'ar fi vr'un semn rău, astăi noapte
 [am visat,

Că la al treilea cer tocmai la'nălțime m'am urcat.
 — A! iacă, ceilalți strigară, un foarte minunat vis.
 Al doilea după dânsul: — și eu am visat, a zis,
 Că m'am coborît în haos la al șaptelea-adânc jos.
 — Minunat! ceilalți strigară, și visu-ți e fioros!
 — Dar d-ta, întrebare, domnule întăritor,
 Ce-ai visat? El răspunse, (căutând în ochii lor):
 — Foarte sunt adevărate cele ce le-ați visat voi,
 Că eu v'am văzut tocmai cum ați spus amândoi,
 Și dacă vă văzui astfel, că m'ați lăsat și v'ați dus,
 Unul la al șaptelea haos și altul al treilea cer sus,
 M'am gândit și am zis în sine-mi: — acești tova-
 [răși ai mei

Dacă în așa depărtare au plecat să umble ei,
 Cine știe când s'o 'ntoarce! și de plăcintă păcat,
 C'așteptând o să se strice! Și-apucând-o am mân-
 [cat,

Care dacă nu mă credeți că am mâncat-o cum zic, Poftim, vă uitați și 'n tavă, nu mai e în ea nimic. Ceilalți doi, văzând aceasta, cu supărare i-au zis: — Cum se poate vreodată să mănânce om în vis? Ci minciunile ți sunt bune la alții să le 'ntărești, Iar cât pentru ale noastre, tovarăș bun nu ne ești. Nu ne învoim cu tine, că tu ne lași nemâncăți, Și du-te cu sănătate, vinde-ți minciunile la alți.

UN ARMEAN INJURĂTOR DE GURĂ.

Ca tot creștinul odată spovedindu-se în post, După datoria legii, un Armean sărac, cam prost, Pe lângă alte păcate mai spuse c'are nărav Și injură totdeauna din gură foarte grozav. Popa, cu învățătura, se sili a-l desbăra, Zicându-i: — Că nu se cade din gură a injura: Căci gura la om din toate e organul cel mai sfânt, Fiindcă dintr'însa scoate rugă și alt orice cuvânt, D'al de astea și alte, părințește i-a vorbit, Și să nu 'njure din gură, dându-i canon l-a oprit. După ce dar isprăviră și amândoi au plecat, Ca să meargă fiecare la casa sa 'ndepărtat, Când pe o uliță trecură amândoi încă fiind O Armeană p'o fereastră de sus capul său ivind, Strigă'n limba armeană: — Derder baba, stăi [nițel!

Și, trăgându-se 'năuntru, se opri în drum și el. Peste puțin ivind capul Armeanca iar i-a vorbit:

— Du-mi-te acum, părinte, că treaba mi-am isprăvit.
 O întreabă-Armeanul-popă, (stând și cel ispovedit):
 — Dar pentru care pricină aci în drum m'ai oprit?
 Iar Armeanca îi răspunse:— Pentru o cercare nouă,
 Că avui s'așez o cloșcă peste vre-o câteva ouă,
 Fiindcă mă învățară când voi vrea cloșca s'o pui
 Și voi voi ca să iasă cu moț fiecare pui,
 Să opresc în ușa casei pe-un Derder, (popă-arme-
 [nesc),

Și aceasta fu pricina puțintel să te opresc.
 Abia isprăvi Armeanca aceasia a le vrăji,
 Auzind ispoveditul asupra-i se necăji,
 Și către Derder răspunse:— Vezi așa gură'njur eu!
 Iar Popa privindul zise:— Ai dreptate fătul meu!

SLUJITUL NEÎNAINȚAT ȘI ÎMBOGĂȚIT DE CEI CE SE TEM DE MUIERI.

O slugă ani mulți trecuse tot slujind la un Sultan,
 Așteptând înaintarea cu nădejdi din an în an;
 Și văzând că pentru dânsul nu se face nici un rost,
 Ca să-și aducă aminte să-l rânduiască 'n vre-un
 [posi,

Puse 'ntr'o zi hotărîre proverbul a nu-l lăsa,
 Că, „pruncul până nu plînge, nu-i dă țâța mu-
 [mă-sa”.

Și 'ndrăsnind dete hârtie către Sultanul, cerând
 Să-i dea vr'o slujbuliță micșoară și mai de rînd,
 Sultanul înfățișându-l înainte-și l-a 'ntrebat;

— Ca ce fel de post dorește, după jalba ce i-a dat?
 Sluga răspunzând îi zise, (îngenunchind la pământ):
 — Strălucite împărate! ca un vechi slujit ce sunt,
 Rog ca să-mi dați o poruncă, cu ea să călătoresc.
 In toată împărăția, și să mă 'mputernicesc,
 Ca câți d'ale lor neveste a se teme voi vedea,
 Fără cuvânt de pricină câte o para să-mi dea.
 Sultanul începuse să râză, proasta-i cerere văzând,
 Și uitându-se la dânsul, iar îl întrebă zicând:
 — Ce folos o să-ți aducă ție un astfel de post?
 Câți inși vei găsi îți pare după cugetu-ți cel prost,
 Iar el cu respect răspunse: — Impărate, să trăești.
 Numai această poruncă a-mi da să binevoești
 Și-mi este destul cu dânsa viața a îmi-o țineă,
 Iar de n'oi nimeri bine, să fie pe seama mea,
 Porunci Sultanu'ndată firmănu' a i se scri,
 In care cu strășnicie porunci și întări,
 Că oricare se va teme de femeia sa'n vre-un fel,
 Fără cuvânt de pricină să fie dator acel
 A da o para acestui ce se va înfățișă
 Cu porunca împărătească, ce e dată de așa.
 Cum luă sluga porunca, numai decât a plecat
 La șeh-islamul (întâiul religii) s'a 'nfățișat,
 Și arătând porunca zise: — Ăst firman să-mi 'n-
 Itărești,
 Cum și o para cum scrie, să-mi dai și să te plătești.
 Ce fel? șeh-islamul zise, nu cumva ai tu păreri,
 Că vei putea găsi oameni să se teamă de muieri?
 Să știi că eu niciodată de muiera mea păs n'am,
 Și nici a-ți da para ție vreo datorie am;

Nici poți așa poruncă vre-odată să consfințesc
 Și cu pecetia religii, cum ceri să ți-o întăresc;
 Că ce înseamnă muieră 'naintea unui voinic?

Ci ia nu-ți mai pierde vremea să umbli după
 [nimic,

Mergi ce-ți vezi de sărăcie, lasă-ți îți zic acest
 [post,

A vrut Sultanul să-și răză de tine ca de un prost.

— Stăi întâi, sluga îi zise, să vorbim noi între noi
 Și să facem judecată cumsecade amândoi,

Și eu dacă la aceasta nu voi avea drept cum zic,
 Să nu-mi întărești porunca cum și să nu-mi dai
 [nimic.

— Bine! zise șeh-islamul, să văz ce ai să zici!
 Sluga La 'ntrebat atuncea cu respect, ca toți cei
 [mici:

— Dacă femeia în lipsă-ți din rezon își va ieși
 Și fără cerească frică'n drum rușinos va păși,
 Îți vatămă ceva cinstea că când sfântul legământ?

— Hai! hai! zise șeh-islamul, la aces'ea nici cuvânt.

— Așa dar, îi zice sluga, onoarea sau cinstea la
 E în puterea femeii, cum va vrea a o purta.

— Firește! el îi răspunse. Și sluga urmă alt pont:

— Dar când femeia 'nșelată în lipsă-ți de vr'un
 [vagabond

Va vrea a-ți risipi starea, unindu-se în vre-un fel,
 Este în a ei putere ca să fugă și cu el?

— Fără îndoială! el zise. — Așa dar nu sunt greșit,
 Că în puterea femeii starea ți-e desăvârșit.

— Așa e știut! răspunse. — În sfârșit, mă rog
 [să-mi spui,

Socotese că și l'aceasta în pricină nu te pui:
— Dar, dacă cumva femeia-ți, fără a se socoti,
Satana o va împinge vreun rău a unelti,
Și dormind cu dânsa noaptea va vrea a te su-
[gruma,

Nepuind în gând atuncea cele ce se vor urma,
După fapta-i criminală, pravili, judecătorii,
Pedepse înfricoșate, cum și ocne, pușcării,
E în puterea ei s'o facă, după cum ți-am deslușit?
Ascultându-l șeh-islamul îi răspunse:—Negreșit!
— Acum dar vedem, că cinstea, viața și-avuția ta,
Toate în a ei putere le are soția ta.

— Da, Șeh-islamul răspunse, este prea adevărat;
Așa dar, îi zise sluga, prea cu drept ai judecat.
Și te rog ca să faci bine să-mi dai paraua acum
Precum și să pui pecelea, să merg să-mi caut de
[drum.

Neavând ce să mai zică șeh-islamul s'a supus.
Ii dete paraua 'ndată, cum și pecetia a pus,
Ca să fie cunoscută porunca ce i s'a dat,
Că e îde el consfințită, după cum am arătat.
Deci luând sluga porunca în puterea ei unblând
Și toată împărăția otomană 'nconjurând.
Adună bani fără seamă, atât încât încărcă
Vr'o câțiva catâri cu saci, la 'ntoarcere când plecă,
Și viind în capitală la Sultanu 'ngrab s'a dus
S'arâte recunoștință și mulțumiri de supu:
Sultanul pe vechia-și slugă înfățișată văzând,
Mișcat de curiozitate l-a 'ntrebat pe loc zicând:
— Câștigași ceva parale după unde ai umblat?

Sluga, sărutând pământul cu respect îngenunchiat,
La întrebare îi răspunse: — Impărate, să trăești,
Mărturisesc adevărul, fiindcă a ști voești,
Am câștigat într'atât, încât banii 'n saci i-am pus
Și abia până aicea cu catârii i-am adus.
Sultanul îi zise: — Bravo! iată te-ai folosit dar!
Și vrând ceva să glumiască, întrebă pe slugă iar:
— Dar în toată împărăția, în umbletul tău făcut,
Ce lucru mi-aduseși mie mai deosebit plăcut?
— Apropo! sluga răspunse, o giugină-ți aleasei,
Cu frumusețe minunată și roabă ți-o adusei.
Cum îl auzi sultanul, îi tăie vorba de ea,
Zicând: — încet vorbește, c'aude soția mea.
Atunci, orânduitorul să strângă bani cu firman:
— Dacă e așa dă-mi paraua, zise marelui Sultan,
Incât ca să nu rămâie nici unul a nu-i păsa
Și care să nu se teamă oricum de soția sa;
Pentru că precum văz iacă și împărăția ta
Fără nici o osebire te temi de soția ta.
Atuncea răsând Sultanul, îi zise:—M'ai aiurit!
Ia-ți dar cu drept paraua și dela mine 'n sfârșit.

ISTORIA PREA ÎNȚELEPTULUI ARGHIR

CU

NEPOTUL SĂU ANADAM

În zilele lui Sinagrip, împărat din părțile răsăritului; era un boier anume Arghir, care deși nu era urmat la învățătură și științe înalte, dar pentru talentele cu cari îl înzestraseră natura și pentru iscusita sa înțelepciune era foarte iubit de împărat și înălțat la rangul cel mai întâi între miniștrii împărăției sale.

Acest Arghir, în cei mai depe urmă ani ai vârstei sale, pierzându-și soția și fiii și nerămânându-i nici un moștenitor, luă pe nepotul său Anadam sub îngrijirile sale, care rămăsese orfan de părinți, mic din fașe, și numindu-l fiu de suflet a început cu atâta dragoste să-l crească, încât singur în brațele sale luându-l îl hrănea cu papă, și cu pâine muiată în vin, întocmai ca o mămăicărea i se usucă pieptul și isvorul laptelui; cu atâta îngrijire priveghia asupra-i ziua și noaptea, încât era precum zice proverbul: „de soare nevăzut și de vânt nebătut”.

După ce în astfel l-a crescut până a venit în stare să se poată hrăni singur cu dinții săi, și

după ce se făcu în vârstă de opt ani și putea să umble la școală, n'a vrut Arghir să-l dea să învețe la științi deosebite, care nu le cunoștea el, ci l-a dat pe seama unui dascăl bătrân, care avea foarte cuvioase purtări și eră evlavios în cele Dumnezești, poruncindu-i ca să-l învețe toate cărțile bisericesti, (precum se învăța acum câțiva ani înainte și pela noi și prin alte părți), cum Bucoavna, Ceaslovul, Psaltirea și altele.

După ce a urmat Anadam și a învățat toate câte îi orânduise, îl luă Arghir dela dascăl, și s'a pus și el singur ca să-i predeă câteva lecții care le avea în memoria sa dela părinți și dela moși strămoși; chemându-l în toate diminețile și puindu-l lângă sine să șază îi da câte o lecție în fiecare zi, culeasă numai din proverbe, începând într'acest chip: — Fătul meu Anadame! acum tu, deși ai învățat cărțile cele bisericesti și te-ai desăvârșit într'insele încât poți să te faci și popă dar încă nu-ți sunt destule numai acestea, ci îți mai trebuie să înveți și dela mine câteva, să știi și cum să trăești în societate cu toți oamenii, adică cum să cinstești pe cei mari, cum să te porți cu cei mici, cum să-ți fii însuși ție de folos și cum să poți folosi și pe alții; despre care sunt atâtea lecții câte sunt și împrejurări. Deacelea ascultă cele ce te sfătuesc, ia-le în cap; întărește-le în memoria ta și le întipărește pe lespezile inimii tale, că îți vor fi spre folos în viața ta atât sufletește cât și trupește, și ascultă:

Fătul meu!

1. Teme-te ce Dumnezeu și urmează poruncile lui. Supune-te împăratului și legilor lui. Ascultă pe mai marii tăi și te pleacă lor; și atunci nu vei avea de altul a te teme, fără numai de Dumnezeu căci: „capul plecat la toate, sabia să-l taie nu poate”.

2. Temeiul înțelepciunii este frica lui Dumnezeu; deaceea întâi teme-te de Dumnezeu și al doilea de cel ce nu se teme de Dumnezeu, Căci, pre Dumnezeu cel ce 'njură, nici de tine nu se îndură; dar însă, necredinciosul își găsește asupra pe nelegiuitul. Că toată hiara își are și lupul ei.

3. În ziua Duminicii și în celelalte sărbători mari, du-te la biserică și te îmbisericește, ca să se apropie îngerul de tine și dracul să se depărteze.

4. Cinstește toate legile, dar te închină numai la a ta; căci „cel ce se închină la două credințe, acela nici o lege n'are și la toți e 'n ură mare”.

5. Cinstește pe părinții tăi și pe cei bătrâni, căci și tu poți să fii bătrân; și ceea ce nu-ți place să-ți facă alții ție, nu face nici tu altora. Că toată lapta își are răsplata; către acestea fii recunoscător făcătorilor tăi de bine în timpul când ai avut trebuință de dânsii, și nu-i uita în timpul fericirii ta'e; că nu știi cum se întoarce soarta, care umblă ca o roată, ea astăzi te 'nalță ca în dulap și mâine te dă peste cap.

6. Pe omul înțelept și scăpătat sau sărac ajută-l mai cu simțiciune, măcar de orice lege ar fi, că a face bine nu este niciodată rău; precum zice proverbul: tu binele din mâni îl scapă și lasă să cază măcar în apă, că binele nu s'afundă; ci stă pe deasupra n'undă. Și mai vârtos, pe altul cine ajută, pe Dumnezeu împrumută; și unde dă cineva unul, Dumnezeu îi întoarce cu pumnul.

7. Să-ți fie milă și de vite, nu le pedepsi neomenește; după proverbul ce zice: omul trebuie să aibă milă și de un câine, cu cât mai vârtos cu care câștigă el pâine! dar însă acela care n'are milă de dobitoc, și de om asemenea n'are milă de loc.

8. Pe mai marele tău, pe care îl vei sluji, nu-l defăimă către alții, măcar de ți s'ar părea cât de aspru sau rău; după proverbul ce zice: „nu-ți sumuța câinele cui ai mâncat pâinele”; aducându-ți aminte de proverbul ce zice: „în câtă vreme vei fi ciocan lovește, și câtă vreme vei fi nicovală suferă”; iar în contră de vei urma, greșești.

9. Cu mai marii tăi daraveră să n'aibi; nici să cumperi dela cineva vre-un lucru fără tocmeală, ca când vei sta să plătești să n'aibi amețală; și să nu pierzi și ale tale pentru ale sale, asemenea nu luă nici în dator, căci cine ia în dator, de multe ori se întâmplă a plăti de două ori.

10. La stăpân nu te băga fără tocmeală, căci cine se bagă fără tocmeală, iese fără nici o soco-

leală; și iarăș, la orice învoire sau tocmeală, cine are la mână carte, are și dreptul său parte; după proverbul care zice: „ce e în mână, nu e minciună”.

11. Celui ce îți va vorbi ție cu asprime, tu răspunde-i cu blândețe; căci omul nechibzuit așază îți vorbește nebunește și mâine îi pare rău și se căește; dar însă deșert, căci, după proverbul ce zice: „căința cea din urmă e totdeauna cu pagubă”.

12. Înaintea celor mari nu fii îndrăzneț la vorbă și grabnic la răspuns, ci te înfățișează cu șială și răspunde cu socoteală, că toată graba trică treaba; iar vorba dulce mult aduce.

13. Când vezi pe om la întristare, nu-i mai la și tu supărare, adică: nu turnă spirt peste oc, ci mângâie de ai vre-un mijloc; iar de nu, lasă-l mai bine, ca să nu-și descarce mânia pe tine.

14. Mânia ta iarăș nu grăbi să o verși asupra cuiva, ca să nu te căiești, că după cum am mai spus: căința cea din urmă cu paguba ta se curmă. Și mai ales: bătaia și ocară dată, nu se întoarce niciodată.

15. Când vei vrea să vorbești cu cineva, să-ți poți cuvântul prin trei lacăte, adică: unul să-l bi în inimă, al doilea la gât și al treilea la buze; și dacă iese din gură, cuvântul se duce iute ca

și vântul și nu-l mai poți ajunge nici cu armăsarul, nici cu ogarul.

16. Păzește-te de vorbe fanfaroane sau flecare, nici întrebuiță minciuni, pentru că minciuna întâi cade ca și plumbul, în apă se afundă, iar în urmă iese ca frunza pe undă. Și apoi cui se descoperă minciuna odată, acela nu se mai crede altădată, chiar de ar vorbi și adevărul.

17. Apără-ți ochii de invidii sau zavistii, mâniile de răpiri și furtișaguri, gura de pări și clevetiri și picioarele de către pasuri rele, căci cine are ochi pizmași lui-și singur e vrășmaș, cine are mână lungă, pierde și ce are 'n pungă și cine sare garduri multe, îi dă câte un par în c...

18. Ferește-te de desfrânări, nu te fermecă de frumusețile femeilor, și mai ales de cele cu bărbat, că vinul bun și femeia frumoasă sunt două otrăvi dulci la om, și, cine umblă pe drum cu gândul acasă își pierde căciula în târg; iar cine umblă după cea cu bărbat, dracul își sparge oțărâ pincile și îi dă curând în cap; că, țigva nu merge de multe ori la apă; ori i se rup băerile și scapă ori se lovește de ceva și crapă.

19. De vei avea vecin rău sau vre-un asupritor, nu purtă în contra-i ură, să te asemeni lui, ci de este altul în contra-ți rău, tu fii bun; că „cu oțet și cu fier, nu se face agurida miere, și de te latră vr'un câine, astupă-i gura cu pâine;

aruncă în el cu piatră, că atunci mai rău te
lătră.

20. De-ți va cugeta cineva rău și te va blestemă, tu vorbește-l de bine și nu-l defăimă; căci, „cui îi iese din gură blestemul, îi cade în sân ca lemnul”; și „cine altui groapa va săpă, întâi el într’însa se va îngropă”.

21. Nu te adună nici te tovarăși cu oameni proști și nerozi, ca să nu-ți zică cineva: „s’a strâns rânced lângă muced”; după proverbul ce zice: „spune-mi cu cine te însoțești, ca să-ți arăt cine ești”; și, „în țărâțe cine se amestecă încă zice), porcii îl mănâncă”; de aceea, „mai bine cu un înțelept să cari pietre la o casă, decât cu un herod să șezi la masă”; și iar „mai bine cu un vrednic la pagubă, decât cu un nevoiaș la câștig”.

22. Ferește-te de certe și judecăți, că totdeauna e mai bună o învoială strâmbă, decât o judecată dreaptă”, nici te amestecă în cearta altora; căci, mulți sunt cari caută gâlceavă cu lumânarea, și, „te pomenești că-ți umple ceafa de fumni și spatele de ciomege”; și „până la înmăraratul suferi încăeratul”.

23. Fugi de lingușitori și de cari te laudă în
ată, „și-ți vorbesc tot pe plac, puindu-ți la gre-
eli capac”; ci, „pe omul cel înțelept lipește-l
ât poți de piept”; și-i ascultă învățăturile, pri-
mindu-le cu sete, ca și când ai bea apă dintr’o

fântână rece; că, „mai bine e să te bată un înțelept, decât să te laude un nerod”.

24. Nu fii mândru și nebăgător în seamă, ci cercetează-ți vecinii și amicii sau prietenii; dar însă du-te mai rar și șezi mai puțin; nu fii ca anghira sau racul corăbiei, care ușor se aruncă în apă și cu anevoie se ardică; că e mai bine să pleci și să nu le pară bine, decât să șezi până să li se urască cu tine.

25. Când vei fi poftit la vre-o adunare pompoasă, îmbracă-te în haină frumoasă, ca să nu-ți fie rușine când vei șede lângă cei îmbrăcați bine; să nu fii brânză bună în burduf de câine, că e un proverb: „ori te poartă cum ți-e vorba, ori vorbește cum ți-e portul”.

26. Când vei fi chemat la masă altuia, nu grăbi să șezi la locul cel dintâi: ci totdeauna să-ți alegi scaunul cel mai de jos, că de vei fi tu mai cu vrednicie decât ceilalți, îți va fi cu cinste când te vor pofti mai sus. Iar de vor veni alții mai de cinste decât tine, îți va veni cu rușine când te vor pofti mai jos; dar dacă voiești să trăiești mai bine, „totdeauna la cap de țară să-ți faci casă, și să-ți alegi loc la mijloc de masă”.

27. Nu fii lacom, căci lăcomia strică omenia: ci la mâncare să aibi cumpătate, și la băutură să aibi măsură; nu încarcă cât nu poți duce, nici pe alții nu îmbiă cât nu le cere inima să

dea. Și mai vârtos la masa altuia nu porunci nimic, sau să te apuci cumva să ceri să-ți aducă ceva; căci „oaspele nu mănâncă ce gândește, ci mănâncă ce găsește”.

28. Nu fii avar sau sgârcit; căci, scumpul nu e stăpân pe banii săi, ci banii îl stăpânesc pe el; și, cine strânge încă, niciodată nu mănâncă: că banii strângătorului rămân în mâna cheltuitorului. Ci fii milostiv; și din mâna ta întinde și săracului o bucată de pâine; când îți cere nu-l urî, nici la el te posomorî, ci încai „c'o vorbă bună te'ndură, dacă punga ți-e zgârcită și n'are gură”.

29. Pe călătorul strein, ce năzuește la casa ta, nu-l goni și depărtă; ci-l primește și-l cinstește, înlesnindu-i cele trebuincioase ca unui om drumăș, călător, că „munte cu munte nu se 'ntâlnește, dar om cu om când nici nu gândește”.

30. Când ai să călătorești undeva, totdeauna pleacă de dimineață și găzduiește-te de vreme; că seara aștepți întunericul nopții, iar dimineața lumina zilei; nu te luă după cele ce vezi la alții, și lasă să se ia alții după știința ta; „cine se ia după muscă, ajunge la bălegar”.

31. În călătorie fără tovarăș să nu mergi, nici la vânat cu pușca goală să pleci; că o armă goală sperie pe doi inși, adică: și pe stăpânul său și pe vrăjmașul său; însă la vreme de nevoie, un ciomag mai lesne ia foc decât o armă plină.

32. La drum, înaintea tovarășilor tăi să nu pleci niciodată, ci așteaptă-i să mergi împreună; pe lângă aceștia, păzește pe drum părăsit să nu apuci, vama împărătească să nu o ocolești, și la cârciuma unde vei vedea nevastă tânără și bărbatul bătrân să nu dormi; că la asemenea loc se adună oameni de toată mâna.

33. Când ai să mergi în cale depărtată, totdeauna să-ți ei merinde de drum; și când ești cu tovarăș nu grăbi să-ți isprăvești merindele tale întâi; căci când nu-ți va mai rămâne, o să fii silit să rabzi și să aștepti până când le vor veni lor poftă să mănânce; că, „e rău când n'ai al tău și aștepti dela mâna altuia”; și „cine-și ține pâinea în sânul altuia, de multe ori flămând rămâne”.

34. La neguțătorie tovarăș nu-ți trebuie; că „doi cârmaci înecă corabia”; și „unde sunt moașe multe, rămâne copilul cu buricul netăiat”; ci, să te întinzi pe cât poți să coprînzi; că „cine umblă să coprînză multe, puține adună”. Și „cine își lasă negoțul în nădejdea altuia, este ca cel ce se lasă cu funia altuia în puț”, (căreia nu-i cunoaște țaria).

35. În sfârșit, tot omul e dator în lume să urmeze la una din aceste trei, adică: sau fă-te ostaș, sau fă-te călugăr, sau te însoară, dar însă ostaș să te faci mai tânăr, călugăr mai bătrân, și să te însori când ajungi în minte coaptă, —

când poți, adică, să câștigi bani, iar nu când știi numai să-i cheltuești; că „nevasta două guri are, nu e precum ți se pare!” că „e mult mai bine să zici numai: — vai de mine! decât să stați amândoi să strigați: — o, vai de noi!”

36. Când vei vreă să te însori, deschide ochii matur, ca „să nu aduci pe dracul cu lăutari în casă”. Ci, te păzește să nu iei fată frumoasă de neam prost, nevastă lăsată de bărbat și văduvă care-și plânge pe bărbatul cel mort; nici lua de neam mai mare decât tine, ca să nu-ți zică: — scoală tu, să șez eu; nici mai bogată, ca să nu-ți zică: — faci tu, să vorbesc eu; ci ia mai săracă, ca să-ți zică: — fă ce crezi tu; că „nevasta nu e cârpă, dacă nu-ți place, să o descoși și să o lepezi”.

37. Să nu fii temător; că, „bărbatul temător își învață nevasta temătoare, și stăpânul scump sluga hoață”. Că dacă este ea neam rău, „mai bine să păzești crângul cu iepurii decât pe dânsa”. Toate merg după neam: „uită-te la mumă-sa și cunoaște pe fie-sa”. Că „unde a sărit capra, o să sară și iada”. Și „dacă este fierul rău, pe cât îl bați e degeaba, nu faci din el nici o treabă”.

Cu aceste și cu alte asemenea după ce învăță Arghir pe nepotul său Anadam, și după ce de mai multe ori i le repetă, într'o zi îi zise: — Fătul meu! eu, ca unul ce am îngrijit de a la creștere, după părerea mea, socotită îndestul de bună, și

ai ajuns într'o vârstă cât să poți cunoaște și deosebi albul de negru, dulcele din amar și bunul din rău, am nădejde că-mi vei bucura rămășița zilelor mele și-mi vei odihni bătrânețele; prin urmări înțelepte, în toate pasurile tale, după sfătuirile ce ți-am dat, ca să te poți face vrednic a câștiga dragostea tuturor oamenilor și cinstea împăratului; care am avut-o eu, și după moartea mea să-mi moștenești atât starea cât și locul meu.

După toate acestea, dorind înțeleptul Arghir ca să vază cu ochii săi pe nepotul său Anadam înaintat și ardicat la o treaptă mai fericită, mergând și înfățișându-se înaintea împăratului zise: — Slăvite împărate! Te rog să am trecere pentru slujbele mele cele de mulți ani și să primești pe nepotul meu Anadam, să slujească împărăției tale, în locul meu; că eu am slăbit de bătrânețe și nu pot sluji ca pân'acum, ci nepotul meu e tânăr și vrednic să-ți îndeplinească toate slujbele, după știința și învățătura care i-am dat-o eu, și mie să-mi dai voie ca să mă duc să mă odihnesc de aci înainte la casele mele. Impăratul îi primi cererea și-i zise: — Să fii iertat, Arghire, du-te și te odihnește; însă, când vei fi trebuincios și te voi chema, să fii la ordinele mele; iar Anadam va rămâne în locul tău secretar și va avea cinste de la mine pentru slujbele care mi-ai săvârșit.

Deci făcându-i închinăciune Arghir și mulțumindu-i, se duse să se odihnească la moșia sa; iar nepotul său, rămânând în locul lui, după puțin timp începù să cugete rău împotriva un-

chiului său și căută mijloace ca să-l răpuie. Și așa îi trimise într'o zi o scrisoare mincinoasă, ca din partea împăratului, în care zicea acestea: „Arghire! În minutul care vei vedeă scrisoarea aceasta, să te scoli și cât mai în grabă să strângi toată oastea ta și împreună să „vii la mine”.

Această scrisoare cum o primi Arghir și o citi fără zăbavă își strânse toată oastea, care fusese sub comanda lui și plecă la împăratul; iar nepotul său văzându-l alergă și spuse împăratului, zicând: — Slăvite împărate! Unchiul meu Arghir s'a sculat cu mulțimea de oaste și vine asupra împărăției tale; și ca să te încrezi mai bine vino de vezi cu ochii; carele nu vine pentru alt decât să-ți ia împărăția. Iar împăratul Sinagrip, văzând atâta oaste și pe Arghir în fruntea ei, s'a înspăimântat cu totul, crezând că negreșit Arghir vine cu cuget rău asupra-i și întrebă pe Anadam zicând: — Anadame! învață-mă ce trebuie să fac la o așa împotrivă sculare fără de veste? Iar Anadam, văzând pe împăratul cuprins de groază spaimă, începù a-l încurajă zicând: — Nu te teme, slăvite împărate! ci lasă să mă duc eu singur la dânsul și eu voi înduplecă să-l aduc numai pe el singur la împărăția ta.

Auzind împăratul acestea, zise: — Anadame! de vei putea să-l îndupleci, după cum zici, și să-l aduci numai pe el singur, te voi face mai

mare peste toți boerii împărăției mele și cu mari daruri te voi dăruî. Anadam, auzind această, merse îndată la unchiul său și cu închinăciune, sărutându-i mâna, îi zise: — Bine ai venit sănătos, părintele meu; sunt trimis de împărat ca să te întâmpin și să te primesc cu cinste, pentru că prea mult îi pare bine de supunerea care ai arătat și ai venit fără zăbavă; și mi-a zis că oastea să rămăe aci și numai singur împreună cu mine să te înfățișezi la măria sa.

Arghir, neștiindu-se vinovat cu nimic, crezând cuvintele nepotului său ca și până acum, și ducându-se la împărat îi făcând cuviincioasa închinăciune și începând să-l întrebe despre ale sănătății. Iar împăratul, privind cu ură asupra-i, îl întrebă cu mânie, zicând: — Tu, care ai fost cel mai credincios al acestei împărății și ai avut mai mare cinste decât toți boerii, atât la tatăl meu, cât și la mine, și acum vii cu oaste asupra mea ca să mă pierzi și să-mi iei împărăția? Arghir, ca unul ce nu știa nimic despre cele ce-i zicea, rămase în loc uimit și nu știa ce să răspundă. Împăratul însă, în iuțea mâniei nedându-i vreme să se desmețiască, nici așteptându-l să-i răspundă, îl osândi la închisoare, până a-i hotărî o pedeapsă mai mare. Iar Anadam, fiind față, începând să mustre pe unchiul său, zicând: — Ce laci? Au doară ți-ai pierdut mintea la bătrânețe și nu poți răspunde împăratului nimic? În adevăr, bine a zis cine a zis că, pomul dacă îmbătrânește, pune pae și-l pârlește!

Deci după ce duseră pe Arghir la închisoare, împăratul fără zăbavă strânse pe toți miniștrii împărăției sale, împreună cu Anadam, și îi întrebă: — Ce trebuie să facă cu Arghir? Iar Anadam răspunse că să i se taie capul și să i se deparțeze de trup trei sute de coți. Împăratul auzind aceasta, îndată chemă pe Anadam și îi porunci ca să ia pe Arghir să-l ducă să-i taie capul. Armașul mergând după porunca împăratului ca să-l ia să-l piarză, Arghir i se rugă, zicându-i: — Prietene, te rog, du-te la împăratul și-i cere ca să mă duci să-mi tai capul acasă la mine; răsplătește-mi cu atât încai binele care ți l-am făcut și eu odinioară.

Armașul, vrând să împliniască cererea prietenului său, se duse la împăratul, după cum l-a învățat Arghir, și-i zise: — Slăvite împărate! Arghir se roagă împărăției tale ca să binevoiești a-i vrândui pierderea capului la moșia lui, unde să i se îngroape și trupul, ca să-l plângă robii și roabele sale. Împăratul îi primi rugăciunea și îi dete voie armașului, zicând: — Fie după voia lui; ia-l dar și, poruncindu-i numai decât, să-i tai capul și puindu-l într'o tupsie să-l aduci la mine să-l văz.

Așa, luându-l armașul și ducându-l, Arghir i se rugă iarăș, zicând: — Prietene, nu grăbi să împlinești porunca împăratului cu pierderea mea, că poate va avea vre-odată trebuință de mine și îi va părea rău; ci bagă-mă într'o groapă as-

cunsă, ce o am la casele mele, și în locul meu taie capul unui vinovat de moarte, pe care l-am închis și care prea mult seamănă cu mine. La aceste cuvinte înduplecându-se armașul și făcând după cererea lui Arghir, îl băgă în groapa care i-a zis, și tăind capul vinovatului îl duse la împăratul; care văzându-l împăratul și Anadam, crezură că este al lui Arghir.

Deci ceru Anadam dela împăratul ca să meargă la casele unchiului său să puie toate averile rămase la orânduială și să porunciască slugilor ca să îngrijească de dânsule după cuviință. Impăratul îi împlini cererea, și îi zise: — Du-te, isprăvește treburile mai curând, și te întoarce fără zăbavă să-ți îngrijești de slujba la care te-am orânduit.

Anadam, mergând la casele unchiului său și văzându-se stăpân peste atâta avere și bogății, de multă bucurie s'apucă să facă veselii cu mâncări, cu băuturi, și să petreacă cu lăutari și cu jocuri, pedepsind și bătând robii și roabele unchiului său, care toate acestea le auziă Arghir din groapă, și după ce făcù multe nebunii și barbarii se întoarse la postul său.

Nu mult după aceasta, auzind împăratul Faraon că Sinagrip a răpus pe Arghir, care pentru înțelepciunea lui eră cunoscut și iubit de dânsul, foarte rău i-a părut, și cu mânie scrise lui Sinagrip, zicând: — „In ceas ce vei vedeà scrisoarea mea, îndată să-mi trimeți meșteri, ca să-mi zidească o cetate în aer, care să fie în slavă atâr-

nată fără să se atingă de pământ, și să-mi trimiți și tributul (haraciul). Iar de vei arăta vr'o împotrivire și nesupunere, te voi scoate din țara ta cu necinste.

Ducându-se solii cu scrisoarea, și Sinagrip uitându-se se spăimântă și se îngrijă foarte, neștiind ce să facă; pentru care strânse toți miniștrii săi, le arată cererea împăratului Faraon, și-i întrebă ca să-și dea părerea și să chibzuiască ce trebuie să facă? Iar ei, nepricépându-se nici unul, îi răspunseră zicând: — Acest lucru, măria ta, putea să-l facă numai Arghir, pe care l-ai tăiat și l-ai răpus, ci întrebă pe nepotul său Anadam, că el trebuie să știe ceva din ale unchiului său. Anadam, fiind față, răspunse că nici el nu se pricepe nimic. Atunci împăratul Sinagrip zise către Anadam: — O, Anadame! Anadame! te ascultai și răpusei pe unchiul tău, care, cu înțelepciunea lui, putea acum să-mi fie reazim și să-mi sprijiniască împărăția.

Armașul auzind despre toate acestea se înfățișe la împăratul și-i zise: — Slăvite împărate! dacă Arghir acum ar fi viu, ți-ar părea bine de cânsul și l-ai iertă dacă ți s'ar înfățișa înainte? Iar împăratul îi zise: — Dacă ar fi prin putință ca să învieze Arghir acum, nu numai că l-aș iertă, ci cu toată dragostea l-aș îmbrățișa; și cel ce mi l-ar aduce, de mari daruri și cinste s'ar învrednici. Auzind cuvintele acestea armașul, alergă numai decât, scoate pe Arghir din groapă și îl înfățișează împăratului asemenea unui om săl-

batec, cu părul capului crescut până între spele, cu barba mare, de care i se vedeà fața, și unghiile degetelor lungi ca de vultur. Sinagrip, văzându-l în felul acesta, îl întrebă cu mâhnire: — Tu ești, bătrânule Arghire? Iar Arghir îi răspunse: — Eu sunt, slăvite împărate. Atunci împăratul porunci ca să-l ducă numai decât la baie să-l spele, să-l curățiască și îmbrăcându-l în alte haine să-l aducă la dânsul.

După ce s'a făcut acestea toate, după porunca împăratului și-l înfățișară, Arghir se rugă zicând: — Mă rog împărăției tale! să binevoiești a mă lăsa vre-o două săptămâni, ca să mă mai desmețesc și să-mi adun toate simțurile la loc, și atunci, socotesc că, voi putea slujî la trebuințele și păsul măriei tale. Această cerere a sa fiind primită de împărat și slobozindu-l, după vre-o cincisprezece zile îl aduce iarăș și, puindu-l să șează lângă dânsul, începù să-și spue tot păsul care-l aveà: la care Arghir zise: — Fii odihnit, împărate, și să n'ai nici o grije, că acestea în curândă vreme ți-le voi săvârși eu; decât poruncește să aducă doi vulturi și doi șoimi de-ai împărăției tale, ca să-i învăț la meșteșugul arhitecturii. Acestea aducându-se îndată, îi luă Arghir și în curândă vreme îi învăță ceea ce trebuia să facă cu dânsii, și luând voie se duse la împăratul Faraon.

Iar împăratul Faraon, dacă îl văzu, îi zise: — Dar pe un gângav ca tine mi-a trimes să-mi isprăviască treaba? Arghir îi răspunse: — Impă-

rate, cei ce se trimit să săvârșiască lucruri împărătești, nu se numesc gângavi, ci oameni mari. Atunci împăratul Faraon începù să-i porunciască ca să-i facă oarecare lucruri, ce i se părea peste putință, și îi zise: — De vreme ce ești un trimis vrednic ca să-mi isprăvești treburi, îți poruncesc dar, ca să-mi faci o funie de nisip, cu care să-mi leg mânjii. Arghir răspunzând, zice: — prea bine, și cerându-i un sfredel luă și găuri peretele casei în dreptul soarelui, de unde îndată, răzbind razele înăuntru, începù a se rosti nisipul ca o funie, și zise Arghir: — Iată-ți funia, împărate, vino de strânge, și îți leagă mânjii, și poruncește și alte lucruri să-ți fac. Împăratul zise iarăș: — dar ai putea să cari apă cu ciurul să-i adăpi? Arghir răspunse: — Dacă am fi în părțile miezului nopții, și dacă ar ninge zăpadă și aci ca acolo, nu numai cu ciurul, ci și-aș putea aduce și cu carul. Atunci Faraon zise: Îți poruncesc să-mi faci o cetate în aer, care să stea atârnată, fără să se atingă de pământ.

Arghir atunci aduse îndată și înhămă doi vulturi, atârnă două sfori lungi ca niște hățuri, legă cu meșteșug între dânșii o ladă ușoară, băgă un copil mic într'insa cu doi șoimi, pe care îi învățase ce să facă când va ajunge sus în aer, dând copilului într'o mână mistria, și într'alta frigarea cu carne, ca să o ție ridicată în sus în vederea vulturilor, și Arghir, ținând de hățuri și slobozind vulturii, îndată se ridicară după frigarea cu carne, iar copilul începù să strige; — Da-

și-ne cărămidă, dați-ne var, că șed meșterii fără lucru. Arghir asemenea zicea către împăratul, care stă de față cu toți boerii: — Iată-ți meșterii, împărate, trimite-le cărămidă și var, ca să nu stea din lucru. Atunci împăratul îl întrebă: — Cum te cheamă? El răspunse: — Abanan îmi este numele. (Aceasta o zise el, nevrând să-l cunoască, fiindcă se dusesse vestea că pe Arghir l-a tăiat). Împăratul îi zise: „să fii ertat Abanane”, și porunci să se dea meșterii jos. Copilul atunci începù să plece frigarea în jos, până s'au lăsat vulturii la pământ, și ieșind din ladă se duse la Arghir.

După aceasta, împăratul Farăon începù să întrebe pe Arghir, zicând: Cu cine mă potrivesc eu întru slava împărăției mele? — Cu Soarele. Il mai întrebă iarăș: — Dar boerii mei? Răspunse el: — Cu razele soarelui. Bine, îi zise împăratul, dar ce copac este acela de are douăsprezece ramuri, fiecare ramură având câte patru cuiburi și în cuiburi câte șapte ouă, pe o parte albe și pe o parte negre? Arghir răspunse: — Copacul este anul, cele douăsprezece ramuri sunt lunile lui, iar ouăle pe o parte albe sunt zilele săptămânii, iar pe o parte negre, sunt nopțile. Împăratul îl întrebă iarăș: — In care lună omul bea și mănâncă mai puțin? Arghir răspunse: — In luna lui Februarie, că este mai mică decât toate. Împăratul zise: — Să te mai întreb una: Ce este aceea, dintr'un însuflețit iese un neînsuflețit și dintr'un neînsuflețit iese un însuflețit? Arghir răspunse:

— Este oul, căci când îl ouă găina este neînsuflețit și când îl clocește iese un înșuflețit.

Faraon, văzând că-i desleagă toate întrebările bine, zise:—Să fii binecuvântat, Arghire, că n'ai fost pierit. Și după ce îl întrebă și alte multe, și el răspunse asemenea, îl trimise la domnul său cu cinste și cu daruri umplându-l.

Arghir, ajungând la Sinagrip împărat, și înfățișându-se, zise: — Aduc închinăciune împăratului meu, cu slujba săvârșită dela Faraon împărat. Lui Sinagrip părându-i mult bine, îi dăte și el deosebit daruri. Arghir însă, toate darurile câte le câștigase, le-a dat armașului cel mare, ce i-a scăpat viața și ceru împăratului voie, ca să se ducă iar la moșia sa, zicând: — Impărate, acum mă rog iarăș ca să mă lași să mă odihnesc la casa mea, dar însă, să-mi dai și pe nepotul meu Anadam, ca să-l mai învăț minte, că după cele ce văz, îi lipsește încă multe ca să știe să trăiască în lume și să slujiască pe un împărat, care are trebuință de oameni învățați și înțelepți. Impăratul îi zise: — Ia-l și fă ce vrei cu dânsul.

Deci ducându-se Arghir la casa sa, puse pe nepotul său la pedeapsă, și de câte ori îl scotea să-l judece, îl bătea cu nuele pârlite; iar nepotul său se ruga și zicea: — Nu mă mai bate, părintele meu, că îți voi fi comis la cai. Arghir îi răspunde: — ba, fătul meu, că învățăturile care ți le-am dat eu; n'a fost pentru comis de cai, ci pentru ca să fii om bun cu purtări înțelepte; iar

CUVINTELE UNUI TÂNĂR ÎN CEASUL DUPĂ URMĂ
AL VIEȚII SALE.

Ah, frații mei prea iubiți,
Plângeți toți și vă căiți!
Cu durere suspinați,
Ca d'un frate lăcrămați!
Că fără vreme mă duc
Dela voi ca un năluc;
Nu la vr'un osebit loc,
De unde să mă întorc.
Ci merg p'un drum neștiut
Și la loc necunoscut.
Nu știu la bun sau urît,
La dulce sau amărît;
Căci nu e să-l aleg eu,
Să fie pe placul meu:
Decât știu că 'ntr'acest ceas,
Plec, mă duc, de tot vă las.
Și merg cu adevărat
Intr'un loc prea depărtat,
De unde nu mai gândesc,
Nici nu mai nădăjduesc,
A mai veni înapoi,
Să mai fiu iarăș cu voi.

Ah! ce proaste năluciri
Și slabe adăpostiri!
Mă rezimam cu păreri
D'a tinereții puteri,

Și la moarte nu gândiam,
Ci c'o să trăesc credeam;
Dar acum văz că am fost
Fără de minte și prost;
C'astă boală ce-o trag eu
Nu-mi e dela Dumnezeu,
Ci singur o căutai
Ș'alergai d'o căpătai;
Nici altui vină nu bag,
Că pe dreptate o trag,
Și-mi pierz viața singur eu,
Cu acest prost cap al meu.
Ah! doriții mei părinți!
Unde sunteți? nu veniți
Să vedeți cum am ajuns
De arma morții pătruns?
Și cum cu moartea mă lupt
L'al peirii mele punct!
Mă lupt cu dânsa cumplit,
Dar văz că m'a biruit,
Și'n grab dup'acest pământ
Vrea să m'arunce 'n mormânt.
Ci voi prieteni și frați
Vă rog să mă iertați,
Că merg tânăr dela voi
La locul cel de apoi,
Și iar ne vom întâlni
Acolo când veți veni.

NESTATORNICIA LUMII.

Ah lume! tirană lume!
 Nu te numesc cu alt nume,
 Decât roată-ți zic că ești;
 Căci câți locuiesc în tine
 Și de dobândesc vr'un bine
 Tu pe loc îi învârtești.

Și d'unde stau la 'nălțime,
 Se văd la o adâncime
 Foarte groaznică, încât
 Pururea a lor viață,
 Și-o petrece ca 'ntr'o ceață
 Prea cumplit și amărit.

Ci, de-i scoți la arătare,
 Ține-i tot în acea stare
 În care se nasc de mici,
 Că 'ncei se deprind cu viață,
 Bună, rea, până se 'nvață,
 Și rămân toți multămiți.

Nu-i tot primeni schimbându-
 Din stări în stări înălțându-i,
 Și învârtindu-i ca'n dulap;
 Căci până să se deprinză,
 Binele să-l mai coprinză,
 Tu-i dai iarăș peste cap.

A L T U L.

Ah lume, lume tirană!
Mă mir cui poți tu să placi!
Că tot gust din a ta rană,
Pe nimenea tu nu'mpaci.

Plângând se nasc toți în tine,
Plângând creșterea și apuc,
Plângând gust din al tău bine,
Plângând din tine se duc!

Că ce bine, ce dulceață
Ne dai în lumina ta?
Pe cine tu în viață
Ne poți vesel arăta?

La cine tu părintește
Duiioase buze 'nzâmbești?
Ce om ție-ți mulțumește
Că-l mângâi și îl iubești?

Căci, cum naști pe muritorul,
Fără să-l dorești de fel,
Imbrâncești cu piciorul,
stît zicând către el:

— Ai, du-te, umblă, te poartă
i cum va fi mai uring,

Scris 31. VIII 1959

Invârtit, rotit de soartă
Necăjit și amărit.

Deaceea cu drept zice
Tot cel în patimi crescut:
Că, numai d'acel ferice,
De cel ce nu s'a născut.

S F A R Ș I T.

bitată de mine.

Gaby Dănescu.

[cu 2)

Piciul ajunge un mare scriitor
printre 1001 de emoții. Tradus de
D-ra Eucharis.

- Daudet Alphonse.** Regii în exil, roman. 1112-16 b
 „ Scrisori din moara mea, Trad. de
 M. Cruceanu 1182
 „ Tartarin pe Alpi Trad. de A. Mândru 1171—74
Deleanu-Budal Țiganiada, poem eroi-
 comic în 12 cântări 891—92 b
Deledda Grazia. Povestiri sarde. Trad.
 de N. Dașcovici 1205
Demetrescu Tr. Cum iubim, roman . . . 290—1
 „ Iubita, roman 265
 „ Intime, poemă în proză 603
 Aceste romane, nuvele și schițe,
 sunt de o gingășie de adevărată
 sensibilă datorită unui scriitor, pe
 care moartea l-a secerat înainte de
 vreme din mijlocul firii pe care a
 cunoscut-o și a iubit-o.
Demetrius V. Puterea vrăjilor, nuvele 825-825 b
 „ Versuri 1200
Densușeanu Ovid. Din cronicarii no-
 ștrii. Cum și ce povestesc . . . 452-453 b
Doparățeanu Al. Doruri și amoruri
 (poezii) vol. I 42
Descartes René. Studii asupra metodei
 de a întrebuița bine rașiunea și
 de a căuta adevărul în științe . 574-574 b
Dickens Ch. Noaptea de Crăciun, Po-
 vestire 312-312 b
Dicționarare: Francez-Român de Dr.
 Urechia 166-75 b
 „ Italian-Român de E. Porn și Alex-
 andrescu Dorna 720—31

	No.
Dicționare: Pentru explicarea cuvintelor radicale și a zicerilor străine din limba română din S. & N.	927—
„ Germano-Român de Em. Grigowitz și W. Ghil	810-821
Dimitriu E. Manual practic de fotografie, cu figuri explicative	740-742
Dostolewski F. Nuvele	629
„ Povestiri	421
„ Precocii. Roman trad. de N. Dașcovici	460—1
„ Suflet de copil. Roman, trad. de N. Dașcovici	509-510 b
„ Spovedania lui Stavroghin. Ciudată și turburătoare cercetare în fundul sufletului omenesc	1117-1118
Doyle Conan. Sherlock Holmes	314
„ Alte aventuri	
Dufresne. Jocul de șah, călăuză practică pentru jucători și începători	
Dulfa Petre. Legenda țiganilor, în versuri	
Dumas A. Fiul. Dama cu Camelii, roman	De
Dumas Al. Tatăl. Monte-Cristo, roman de mare celebritate. Complect. Va apare în cursul anului 1930.	De
Dumitrescu N. I. Povești Oltene	1: De
Eftimiu Victor. Dar de nuntă, un mă-nunchiu de schițe alese	
Eminescu. Poezii. Volum în care se cuprind toate poeziile incontestabile	1 D
„ Povești și nuvele	27
Esop. Viața și pildele lui	
Euripide. Ecuba, tragedie, trad. de Eugenia Dinescu în versuri	